

KRISLAI

Spalių Mėnuo...
Mūsų Kariai Persijoje.
Jie Ten Susitinka su
Raudonarmiečiais.
Vajus Jau Prasidėjo.
Apie Tūlus Mūsų Patrijotus.
Rašo R. Mizara

Va, jau turime ir spalių mėnesį. Atrodo, kad šitam mėnesiui bene bus lemta pasilikti svarbiausiuoju žmonijos istorijoje.

Rugsėjo mėnesio 2 dieną tūliams atrodė, kad Stalingradas negalės išsilaikyti ilgiau, kaip kelias dienas. Jis išsilaikė ištisą mėnesį. Prieš kelias savaites hitlerininkai skelbė, būk miesto puolimas — dienos — kitos klausimas. Bet jis pasiliko daugiau, kaip mėnesio klausimas.

Kasdien prie Stalingrado vokiečiai palaidoja tūkstančius savo karių! Atrodo, jie ten dar turės palaidoti jų daug.

Amerikos karių esama ir Persijoje. Ten, kaip žinia, yra Amerikos, Anglijos ir Tarybų Sąjungos kariuomenių dalinių.

Niujorkiško dienraščio "PM" korespondentas, Mr. Robertson, grįždamas iš Maskvos, buvo sustojęs Persijoje ir kalbėjosi su mūsų kariais. Ir štai, ką korespondentas rašo:

"Jie (Amerikos kariai) nori pradėti kariauti taip greitai, kaip tik galima... Atsibodo jiems tie didžiuliai atgalviai laikraščiuose..."

Tai jau ne pirmas kartas, kai korespondentai rašo, kad mūsų kariai nori pradėti priešą mušti. Tas pats yra Airijoje, Britanijoje, Islandijoje. Tas pats Jungtinėse Valstijose.

Kiekvienas amerikietis karys nori juo greičiausiu laiku priešą sumušti ir laisvas namon grįžti.

Deja, jiems dar vis nėra kur mušti. Jie dar vis maitinami tik pažadais.

Antrasis frontas, betgi, turės būti atidarytas. Nes liaudis to reikalauja, nes kariai to nori, — nes tai yra vienintelis būdas priešui sumušti greičiausiu laiku ir su mažiausiai iškaščių.

Tas pats "PM" korespondentas rašo:

"Visi amerikiečiai, atrodo, yra sujudominti rusų kariųv rimumu. Pensylvanietis sargentas sakė: 'Rusai tebeįpaso tik savo biznio. Netgi pirmiau negu jie tau pasakys 'labas', privalai užsistarnauti juose pasitikėjimo.'"

Tai mūsų dienraščio vajus jau oficialiai prasidėjo. Mes gerai žinome, kad šiame vajuje atsiras daugiau vajininkų, negu jų buvo pereiniais metais.

Mes taipgi esame įsitikinę, jog šiemet mūsų darbininkai vajininkai gaus daugiau naujų skaitytojų, kaip pernai gavę.

Už tai jiems bus dėkingi visi laisviečiai, visa pažangioji Amerikos lietuvių visuomenė.

Bet man čia rūpi dar vienas dalykas priminti: kodėl gi kiekvienas skaitytojas negali gauti nors po vieną skaitytoją?

Jei taip būtų, palengvintume darbą vajininkams, o dienraščiui nauda būtų milžiniška.

Vienas mūsų prietelius rašo šitokią pastabą:

"Labai tankiai tautininkai savo spaudoje deklamuoja: 'laikykime savo gražias lietuviškas pavardes, neišmainykime jas ant amerikoniškų.' Jie nurodo pavyzdžių graikų, lenkų ir kitų, kurie didžiuliuoju savo ilgomis pavardėmis.

"Bet patys tautininkai nėra nuširdėję tame darbe. Pažiūrėkime tik į jų lyderius, retą rasi su "gražia lietuviška" pavarde. Pav. Dragūnas tampa — Drake, Liutkauskas — Luth, Bukšnaitis tampa — Bucks, Jurgėla — Gale, Am-

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$6.00 Metams
Užsieniuose \$8.00
Brooklyne \$6.50
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

No. 231

LAISVĖS

ANTRASAS: 427 LORIMER STREET
Telephone: STAG 2-3878

Brooklyn, N. Y., Penktadienis, Spalių-October 2, 1942

Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXII.

Dienraščio XXIV

IŠŠLUOSIM NACIUS! SAKO LIETUVOS TARYBŲ VALDŽIA

SOVIETAİ LAIMĖJO Į ŠIAURIUS IR PIETUS NUO STALINGRADO

Maskva, spal. 1. — Raudonoji Armija atmetė vokiečius atgal šiauriniame ir pietiniame Stalingrado sektoriuose. Sovietinė kariuomenė Stalingrado fronte bendrai stipriai laikosi.

Diena pirmiau hitlerininkai, mesdami mūsų dar vieną savo tankų diviziją, šiek tiek pastūmė raudonarmiečius atgal viename šiaurvakariniame Stalingrado priemiestyje; bet čia buvo sunaikinta 1,000 karių, 15 tankų ir dikčiai kitų įrengimų.

Į šiaurį nuo Stalingrado, sovietiniai kariai, atakuodami priešus sonan, užėmė dar vieną strateginę kalvą.

SMŪGIS FAŠISTAMS KAUKAZE

Kaukazo fronte, į pietų rytus nuo Novorosiisko, raudonarmiečiai ir sovietiniai marininkai suplikė Trečią rumunų kalninę diviziją, užmušdami bei paovojingai sužeisdami 8,000 priešų ir sunaikindami 25 kias fašistų kanuoles, septynis tankus, 75 kulkasvaidžius, 50 trokų ir du amunicijos sandėlius. Vienas būrys rumunų karių perėjo į Sovietų pusę. Raudonar-

miečiai atėmė iš priešų vieną aukštumą.

Mozdokio srityje sovietiniai kovotojai atmušė visus hitlerininkų puolimus ir sunaikino 26 jų tankus, 18 orlaivių ir apie pusantro tūkstančio jų kareivių ir oficerių. Čia taipgi buvo supliktas ir atgal nuytas batalionas nacių.

Kariniai Sovietų laivai Baltijos Jūroje nuskandino vieną fašistų transporto laivą, 10,000 tonų. Juodojoje Jūroje raudonieji lakūnai sunaikino 23-ri karinius hitlerininkų laivukus, torpedlaivius ir valtis.

Vokiečių orlaiviai pusantro tūkstančio kartų per dieną atakavo sovietines linijas Stalingrado srityje, numesdami tūkstančius bombų į raudonarmiečių pozicijas ir į patį Stalingradą.

Tebesaučia neapsakomai kruvini mūšiai tarp Stalingrado gynybų ir nacių, išiveržusių į pakraštines miestų gatves.

Hitlerininkams ypač nepatinka mūšiai nakties laiku. Antradienį raudonarmiečiai išstrenkė laukan vokiečius iš stiprių pozicijų viename Stalingrado sektoriuje ir paėmė šimtus priešų į nelaisvę.

Raudonarmiečiai Atkariavo Tris Kaimus—Miestelius į Pietus nuo Stalingrado

Maskva, spal. 1. — Sovietinė kariuomenė paėmė iniciatyvą į savo rankas į pietus nuo Stalingrado ir atgriebė nuo vokiečių tris miestelius bei kaimus, kaip praneša United Press, amerikiečių žinių agentūra. Ji teigia, kad raudonarmiečiai vežasi bėgančius persigandime fašistus, daugiausiai rumunus.

Ši Sovietų kontr-ataka grumoją priešams iš vieno šono, o kita kontr-ataka iš šiaurų, tarp Dono ir Volgos upių, grąšina naciams iš antro šono. Jau kelios dienos, kai raudonarmiečiai palaipsniui stumia hitlerininkus atgal tarp tų dviejų upių.

Vokiečiai desperatiškai kontr-atakavo sovietinę poziciją į šiaurį nuo Stalingrado, stengdamiesi atgriebti vieną iš jų atimtą karinę aukštumą, bet raudonarmiečiai sumušė tą kontr-ataką. Blogesnė Sovietam padėtis yra tik viename darbininkų buveinių centre, šiaurvakarinėje Stalingrado dalyje, kur vokiečiai grūda vis daugiau mechanizuotų savo jėgų šioje 38-

brozevičius — Ambrose, Segevičius — Savage ir t.t. "Daktarai, išsilydykite patys save."

toje dienoje įtūžusių mūsų dėl miesto. Matomai, jie bando kaip nors įvykdyti Hitlerio pagyrą, kad Stalingradas būsias užimtas, — nepaisydami baisių sau nuostolių.

FAŠISTŲ SKELBIMAI

Romos radijas taipgi pranešavo, kad Stalingradas būsias užimtas, bet, girdi, niekas negali pasakyti, kada.

Naciai per radiją pasakojo, būk jie sunaikinę 98-nis iš šimto amerikinių ir anglišių tankų, su kuriais Sovietai atakavo hitlerininkus į šiaurį nuo Stalingrado.

(Tai yra nepatikimas priešų pagyras, kurio niekas kitas nepatvirtina.)

Vienas Stalingradietis Nušovė 300 Nacių

Maskva, spal. 1. — Darbininkai ir milicininkai, tėvai ir sūnūs žūbtūtiniai kariauja prieš vokiečius išiveržėlius Stalingrado gatvėse.

Vienas sovietinis kulkasvaidininkas per dvi savaites užmušė 300 vokiečių, — kai kartą pritrūko amunicijos, tai jis kastuvu (lopeta) nudėjo tris fašistus.

Hitleris Plūsta Talkininkus, Kad Jie Nepasako, Kur Įsiverš prieš Nacius

Sako, Vokiečiai per Žiemą Daugiausiai tik Ginsis

London. — Hitleris per radiją kalbėjo Berlyne rugs. 30 d.; gyrėsi, kad vokiečiai užimsią Stalingradą, o sekantiems metams jis paskelbė tokius planus: Naciai laikys visas užimtas vietas, kurios turi būti atlaikytos; tegul, girdi, kiti atakuoja, tai pamatysime, katrie greičiau pails. Vokiečiai ir iš savo pusės darysias atakas, kur jos bus reikalingos.

Hitleris bandė pasiepti Anglijos ir Amerikos besirušimus atidaryti antrą frontą prieš Vokietiją ir gyrėsi, kad naciai esą prisiėmę bile kur atmušt taljas Stalingrado srityje, numesdami tūkstančius bombų į raudonarmiečių pozicijas ir į patį Stalingradą.

Specialiai taikydamos Churchillui, Anglijos ministrui pirmininkui, Hitleris šitaip nušnekėjo:

"Jeigu aš turėčiau kokią gabų (žymų) karinį priešą, tai aš galėčiau nusakyti, kur jis užpultų vokiečius."

TALKININKAI NUVIJO JAPONUS 10 MYLIŲ ATGAL NAUJOJOJ GUINĖJOJ

Gen. MacArthur'o štabas, spal. 1. — Australai ir amerikiečiai nubloškė japonus dar 10 mylių atgal skersai Owen Stanley kalnyno ir atėmė iš priešų Nauro kaimą saloje New Guinea, grumdami pirmyn nuo Ioribaiwa kalnų briaunos. Šią briauną talkininkai užėmė praėjus antradieni. Šiuo žygiu australiečiai ir amerikiečiai taipgi pagrobė kėlias japonų paliktų karo reikmenų. Dabar japonai bėga linkui Menari kaimo, už ketveto mylių į šiaurį nuo Nauro.

Nuo šiandieninės talki-

"Jeigu, tačiau, tenka turėti reikalo su kariniais idiotais (pusgalviais), tai žmogus, suprantama, negali žinoti, kur jie darys ataką. Jie gali padaryti net beprotiškiausią žygį."

PRIVERSTAS UZMIRŠT PIRMESNIUS BLOFUS

Pernai kalbėdamas ta pačia proga, dėlei žieminių pašalpos rinklavių, Hitleris blofino štai kaip:

"Tas priešas (Sovietai) jau sudažytas, ir jis niekuomet daugiau nepakils."

Paskui savo kalboj balandžio mėnesį šiemet, po žiaurių vokiečiam nuostolių per žiemą, Hitleris pareiškė, kad vokiečiai "smogs bolševikiškam milžinui, kol jis taps sunaikintas."

Dabar gi kalbėdamas, Hitleris nusileido jau štai kaip žemyn; jis sakė:

"Mes arba laimėsime šį karą arba būsime išnaikinti."

"Mes niekuomet nepasiduosime. Tai negalimas dailtas, kad priešai bet kada sumušų mus."

ninkų linijos yra 42 mylios iki Porto Moresby, svarbiausios karinės talkininkų stovyklos, esamos pietiniai rytiniame gale salos New Guinea.

Talkininkų orlaiviai bombardavo užnugarines japonų pozicijas ties Menari ir atakavo priešų orlaivių stovyklas ties Salamaua, toje pačioje saloje, o Buenos apylinkėje jie nuskandino šešias japonų valtis ir sunaikino dvi priešlėktuvines jų pozicijas.

Visi talkininkų orlaiviai sugrįžo iš tų žygių į savo stovyklas.

Senatas Priėmė Biskį Pakeistą Kainų Bilių

Washington. — Senatas vienbalsiai priėmė prezidento Roosevelt'o pasiūlymą nustatyti visų farmų produktų kainas tik su tokiu priedu, kad prezidentas, uždėdamas "lubas" tų produktų kainoms, "tinkamai apsvarstytų" pakilusias farmų darbininkams algas. Prezidentas iš anksto sutikęs padaryti tokią nuolaidą vadinamam farmų blokui.

Nustatant kainas ir algas abelnai, būsia imama pagrindan tokios kainos ir algos, kokios buvo šiemet rugsėjo 15 d.

Teigiama, kad ir kongreso atstovų rūmas priims tą sumanymą.

Prez. Rooseveltas Darbo

Iškraustys Civilius Žmones iš Dakaro

Vichy, Franc. — Francijos "nepriklausomos" dalies valdžia nusprendė iškraustyti moteris ir vaikus ir "ne-reikalingus" civilius gyventojus iš francūzų uosto miesto Dakaro, vakarinėje Afrikoje. Bijo, kad talkininkai neužkluptų jo.

Maskva. — Sovietiniai Volgos laivai pleškina vokiečių susisiekimus Stalingrado srityje ir nuolat daro priešams didelių nuostolių.

Dienoje pareiškė, kad jeigu kongresas iki spalio 1 d. neišleis tinkamo įstatymo suvaldyti gyvenimo reikmenų brangimą, tai jis pats padarys reikalingus tam žingsnius.

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIOJI TARYBA LAIKO SAVO SESIJAS

Rašo JONAS ŠIMKUS

MASKVA, RUGS. 29, INCONTNEWS

Vokiečiai fašistai, laikinai užėmę Lietuvą ir paverę jos žmones, dabar deda visas pastangas, kad išraut pačią atmintį apie tautinį seimą, kurį mūsų žmonės buvo išrinkę ir apie Tarybų valdžią, kurią jis buvo įsteigęs. Bet žmonių išrinkta Tarybų Lietuvos valdžia tebegyvuoja ir tęsia savo darbą, labiausiai siekdama išlaisvinti lietuvių iš vokiečių įsiveržėlių jungo.

Rugsėjo 20 d. nariai Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos susirinko į reguliary savo sesiją Maskvoje. Iš tolimojo Taškento, iš Ufos, Jaroslavl'o, taip pat iš karo fronto, kur dieną ir naktį kanuolės baulbia, jie atvyko Maskvon išklausyt pranešimo apie veiklą Lietuvos Tarybų Respublikos liaudies komisarių ir atsišaukt į lietuvių.

Lietuvos žmonės veda narsią kovą prieš vokiečius įsiveržėlius. Joks nacių teroras, joks smurtas negali parblokt lietuvių ant kelių. Lietuvos žmonės niekuomet nesutiks pasiduoti vokiečių vergijai.

Desėtkai Tarybų Lietuvos seimo atstovų sėdi salėje, papuoštoje gėlėmis ir obalsiais lietuvių kalba. Čia taip pat yra Liaudies Komisarių Tarybos nariai.

Vietose, paskirtose svečiams, mes matome narius Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komiteto, darbo unijų atstovus, Tarybų Lietuvos veikėjus, rašytojus.

Prie prezidiumo stalo sėdi vyrai ir moterys karinėse uniformose: Jie atvyko iš lietuviškų Raudonosios Armijos dalinių. Štai Balis Baranauskas, pirmininkas Tarybų Lietuvos Aukščiausios Tarybos Prezidiumo; rašytojas Liudas Gira ir atstovė Marija Kutraitė, smarkioji lietuvių raudonarmiečių dalinio šaulė.

Kalba Lietuvos Liaudies Komisarių Tarybos pirmininkas. Vaizdingais žodžiais Mečis Gedvilas piešia bausių paveikslą Lietuvos, paverptos vokiečių įsiveržėlių: "Vokietys nori viską išplėsti iš lietuvių: jis ryžtasi išplėsti mūsų krašto ateitį, žmonas, vaikus ir viską."

O stropiuose žvilgsniuose sėdinčiųjų svetainėje mes skaitome lietuvių tautos atsakymą vokiečiams pavergėjams: "Ne! To niekadados nebus!"

Susirinkę atstovai atsako audringais delnų plojimais į Gedvil'o pareiškimą, kad Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba ir valdžia "veda organizuotą kovą prieš įsiveržėlius ir nesudės ginklų, kol paskutinis įsiveržėlis bus išvytas iš mūsų šalies."

Atstovas Matas Mickis praneša apie tūkstančius padėkos laišų, kuriuos žemdirbystės komisaras gavo nuo Lietuvos valstiečių po to, kai dvarininkų ir didžiųjų savininkų žemė buvo padalinta tiem valstiečiam, kurie mažai jos turėjo arba buvo visiškai bežemiai.

Ar gali vokiečiai įsiveržėliai šiandien su pagalba lietuviškų parduotuvų sumažinti Lietuvos Tautinio Seimo nutarimų reikšmę žemės klausimu? Bergždžios ir mizeros jų pastangos! Ir senasis čempionas kovotojas už Lietuvos darbo žmonių reikalus, Motiejus Šumauskas ir rašytojas Liudas Gira pasmerkia tuos niekšius išdavikus, tuos lietuvių tautos Judošius, kurie pasidavė viliojantiems įsiveržėliams. Kas gali būti bendra tarp šių bailių ir lietuvių tautos, kurios visa garbinga istorija yra pilna didvyringų žygių nepermaldomoje kovoje prieš vokiečius įsiveržėlius?

Pakylant Mikalinai Meškauskienėi kalbėti, ją pasitinka sveikinimai delnų plojimais. Jinai skaito lietuvių tautai pareiškimą, priimtą Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos. Pareiškimo tekstą vienbalsiai užgria Aukščiausios Tarybos nariai.

Lygiai kario žingsniais atstovas Romas Zezenka, lietuviško Raudonosios Armijos dalinio leitenantas, ateina ant pagrindų. Tas, pirmiau buvęs agronomas, dabar beveik nepažįstamas. Ryžtasi žodžiais, perversiančiu tonu jis kalba į lietuviškų dalinių raudonarmiečių:

"Kas atnešė mirtį ir kančias mūsų žmonėms? Vokiečių fašistai. Kas atvaduos mūsų šalies laisvę, kas sugrąžins Lietuvai jos vardą, kas atkeršys vokiečiams fašistams už nužudytus mūsų brolius ir seseris, už žvėriškus išniekinimus mūsų mergaičių, už našlaičių ašaras? Jūs, raudonieji kovotojai. Jūsų rankose yra lietuvių tautos garbė! Garbingi jūsų narsos žygiai bus lietuvių pasididžiavimas per amžius."

Raudonieji kariai tęsia garbingus, kovingus padavimus (tradicijas) lietuvių, kurie per šimtmečius kovėsi prieš vokiečius įsiveržėlius.

Priimant tekstą atsišaukimo į tautinius lietuvių dalyvius (Tąsa 5 puslapyje)

LAISVE

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.

Every day except Sunday

Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878President Jos. Weiss
Secretary Treasurer J. Gaslunas
Editor Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:	
United States, per year	\$6.00
United States, six months	\$3.25
Brooklyn, N. Y., per year	\$6.50
Brooklyn, N. Y., six months	\$3.50
Foreign countries, per year	\$8.00
Foreign countries, six months	\$4.00
Canada and Brazil, per year	\$6.00
Canada and Brazil, six months	\$3.25

Entered as second class matter March 14, 1924, at
the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the
Act of March 3, 1879

Dienraščio "Laisvės" Vajus

Prasidėjo dienraščio "Laisvės" vajus. Kas metai mes turime po vieną tokį vajų. Kas metai per vajų dedame didelių pastangų gauti laikraščiu naujų skaitytojų, gauti bendrovei, kuri leidžia dienraštį, naujų šerinkų, ir gauti kitokios pagalbos savo dienraščiui.

Gal bus tokių, kurie sakys: "Jūsų vajuose nėra nieko naujo, — viskas tas pats ir tas pats."

Prisipažinsime, mūsų vajuose, imant juos siaura technine prasme, nėra nieko naujo. Viskas, ko mes norime, tai daugiau naujų skaitytojų, ir daugiau medžiaginės dienraščiui pasparties. Tai, ištikrųjų, nėra nieko naujo. Bet ir pačioje visatoje nėra nieko naujo. Mūsų visas gyvenimas susideda iš tų pačių kasdieniškių smulkmenų. Mūsų duona yra kasdieninė. Kitais žodžiais, mūsų vajus, kaip ir visas mūsų gyvenimas, ateina kartą per metus ir praeina. Kai kada jis esti pasekmingesnis, kai kada silpnesnis. Tai priklauso nuo objektyvių ir subjektyvių sąlygų, — tai priklauso nuo to, kaip gerai eina darbai, kaip darbininkai dirba ir kiek uždirba ir nuo to, kaip gerai mūsų vajininkai darbuojasi, įsiskodami naujų prenumeratų.

Šiomet mūsų vajus podraug bus "toks pats, kaip kas metai", bet ir skirtingesnis nuo kitų metų vajų. Skirtingesnis tuomi, nes jis prasideda mūsų kraščiui esant kare. Skirtingas tame, kad šiemet mūsų laikraščiu lengviau galima gauti skaitytojų negus kada nors.

Gavimas "Laisvei" naujo skaitytojo ne tik padės darbo žmogui šviestis; gavimas "Laisvei" naujo skaitytojo šiemet stiprins ne tik "Laisvę", bet ir visas mūsų krašto karines pajėgas!

Nes mūsų dienraštis remia karą šimtu nuosimčių. Jis remia prezidentą Rooseveltą, jis remia Jungtines Tautas; jis kovoja prieš lietuviškus pro-nacius, hitlerininkus, kurie nuodina lietuviškai kalbančią mūsų visuomenę protus fašistiniais nuodais ir kenkia mūsų karo pastangoms.

Jei paįmsime iš šitos pusės, tuomet suprasime, kad šis mūsų dienraščio vajus yra "toks pats," bet ir žymiai kitokis negu būdavo seniau.

Be to, šiemet mūsų vajininkai taip pat jau turėtų gerokai pagalbą, kur ir kaip daugiau dienraščiui naudos padaryti. Yra tam tikrų miestų, kur mūsų broliai lietuviškai mažai tuždirba. Pavyzdžiui, Brooklyne, kur dauguma kriaučių, net nedarbas pradeda reikštis. Tuo pačiu sykiu tam tikruose miestuose mūsų tautiečiai smarkiai dirba apsigynimo pramonėse. Vadinasi, ten daugiau jie uždirba ir išgali užsisakyti dienraštį. Ten reikia daugiau kreipti dėmesio. Pav., Connecticut valstijoje daug mūsų tautiečių gerai dirba ir daug uždirba, — ten, beje, draug yra suvažiavusių lietuvių iš kitų valstijų. Ten, gera dirva vajininkams.

Suėmus viską bendrai, mes pastikime, kad mūsų vajininkai ir mūsų skaitytojai gerai supras padėtį, kokioje mes gyvename, ir jie gražiai pasidarys savo dienraščiui.

Teisėjas Pataria Keistučio Kliubui Paaukoti Pinigų Tarybų Sąjungai

Idomiai prisirtiliavo prie galo toji čekiškų byla, kurią suklaidinta social-fašistų mergina užvedė prieš Konstanciją Abekienę. Kad skaitytojai viskas būtų aiškiau, trumpai pasakysime, kaip toji byla atsirado.

Čikagoje gyvuoja Lietuvių Keistučio Kliubas, kuriam priklauso keli šimtai vyrų ir moterų, visokių politinių pažiūrų. Liepos mėnesio 5 d. (š. m.) įvyko Kliubo narių mitingas. Jame buvo skaitytas nuo Russian War Relief Komiteto laiškas,

prašęs aukų. Kilo ginčų. Vieni nariai norėjo tam tikslui paaukoti ir jie siūlė net ir sumą — viso labo \$10. Bet kita narių dalis, apnuodinta pro-naciškais nuodais, esanti social-fašistų įtakoje, piestu stoji prieš. Ir Kliubo pirmininkas, matyti, persigėręs ta pačia dvasia, kėlė suirutę ir pats pabėgo. Kai kurie social-fašistai arba jiems artimi bičiuliai rėkė, aliarmavo, puolė kitus narius. Matyt, buvo kai kur ir apsimumsčiuota.

Viskas, atrodė praeis ir bus pamiršta. Bet ne. Viena panelė, klubo sekretorė Dagytė, patarukė K. Abekienę valdiškan teisman už tai, būk pastaroji aną "užgavusi stiklu"!... Ji pasisamdė advokatą Grišį ir pradėjo!...

Teisimas įvyko rugs. 28 d. Apklausišes abi pusės ir jų liudininkus, teisėjas Schiller byla, žinoma, išmetė be jokio sprendimo. Aprašydamas tajį įvykį "Vilnės" korespondentas štai ką primena:

"Buvo daug juoko ir pats teisėjas juokėsi, kai advokatas Grišius su didžiu susijaudinimu šaukė, kad jo atstovaujama grupė yra lojalūs amerikoniai, kad jie stoji už krikščionių judėjimą, o ta pusė, kuri stoji už Rusų Karo Pagelbą aukojimą, yra negerai žmonės ir juos reikia nubauti.

"Teisėjas jam patarė nesikišti į teismo tvarką, nes tai teisėjo dalykas daryti nuosprendžius. O kas liečia Rusų Karo Pagelbą, jis patarė po naujų metų, kai bus klubo metinis susirinkimas, kad paaukotų ne \$10, bet bent \$25 ar daugiau.

"Toliau teisėjas J. Schiller pareiškė, kad užsipuldinėjimai, skundas prieš K. Abekienę neturi pagrindo. Jis kilęs iš ginčų tarp dviejų grupių, kurios viena stoji už paramą mūsų šalies talkininkai, o kita, kad nieko tai šaliai neaukoti."

Reikia skaityti šią bylą labai reikšminga. Pagalvokit! Teisėjas priverstas buvo patarti Keistučio Kliubui, kad jis paaukotų kiek tiek Sovietų Sąjungos kovotojams!

Sunku prisiminti, ką pagalvojo teisėjas apie tuos gaivalus, kurie sukėlė klubo mitingą skandalo dėl to, kad buvo duota sumanymas dešimtingai paaukoti didžiausios Amerikos talkininkės, Tarybų Sąjungos, didvyriams. Bet teisėjas privalėtu žinoti, kad tie skandalistai yra atka pro-naciškosios lietuviškos spaudos Amerikoje. Baisu, rodosi, tą ir sakyti, bet taip yra! Gal šis teisėjo Schillerio patarimas jiems kiek tiek padarys akis.

Švedija Bijo Nacių

Iš Švedijos ateina žinių, kad esąs numatomas Hitlerio užpuolimas ant tos šalies. Dalykas tame: vėliausiuose rinkimuose nacių partija visai pralaimėjo visas vietas, naciams pataikauja socialistai taip pat neteko daug vietų, gi komunistai išrinko daugiau atstovų.

Kita, Vokietijos fašistai bijosi, kad Anglija ir Amerika neiškeltų armijas Norvegijon, kas labai pakeltų Švedijos demokratinių sluoksnių ūpą ir reikalautų ištotti prieš nacių Vokietiją.

Trečia, Hitlerio "blitzkrygai" Sovietų Sąjungoje susmuko, 1942 metų kampanija jam veik nieko nedavė. Naciai negalėjo paimti Voronežo; Maskvos ir Leningrado frontuose jie nustojo pozicijų. Prie Stalingrado sulauktyti ir brangiai moka, Priekaukazijoje jų kampanija gali baigtis visišku susmukimu. Hitleris nori kur nors pasirodyti ir jis numato lengvą pergalę Švedijoje.

Švedija, sakoma, turi apie 600,000 kareivių po ginklu, ji turi ginklų, bet klausimas, ar ji, atsitikime užpuolimo, galėtų gintis, ar josios vyriausybės ir kariuomenės vadovybė yra tam pasiruošusios?

"Times'ui" ir Aki

New Yorko "Times" prieš kelias dienas pareiškė, jog "Rusija nėra šiame kare tam, kad mus išgelbėti" ir pridėjo, kad todėl Anglijai ir Amerikai nereikia skubintis su atidarymu antro fronto prieš Hitlerį, nes esą antrasis frontas yra reikalingas tik Sovietų Sąjungai gelbėti. Į tai atsako skaitytojų laiškuose Bernard F. Riess, pareiškdamas, kad tokis "Times'o" tvirtinimas yra aklas, žalingas ir kenkiąs Jungtinių Tautų vieninimui.

Jis priveda, kad Mr. Willkie sako, jog rusų ir anglų frontai kartu yra ir Amerikos frontai. Taipgi atmeta "Times'o" pasaką, būk liaudis neturi rūpintis antro fronto reikalais, o tą klausimą palikti tik militaristams, nes Mr. Willkie sako, kad tūliems militaristams reikėtų subakšnoti į pašoną.

Kaip Tūli Valdininkai Trukdo Prezidento Žadėtosios Sovietų Sąjungai Pagalbos Teikimą

Šiurpulingos žinios iš Washingtono sukratė kiekvieną anti - hitlerininką, kiekvieną, kuris nori nuširdumo ir bendradarbiavimo tarpe Jungtinių Tautų kovoj už mūsų karo laimėjimą.

Jau pirma buvo žinių, kad prezidentas Rooseveltas turi keblumo su tūlais valdininkais, kurie trukdo teikimą pagalbos Sovietų Sąjungai, kurie nepildo prezidento patvarkymų. Jau buvo žinių, kad vieną kartą paskirti ginklai gabenimui į Sovietų Sąjungą kovai už mūsų visų reikalus buvo nuvežti ne ten, bet į Texas valstiją.

Dabar New Yorko dienraštis "P. M." iš rugsėjo 28 dienos, patalpino trijų puslapių straipsnį, parašytą Mr. I. F. Stone, karo klausimais specialisto ir bendradarbio žurnalo "The Nation," taipgi autoriaus kelių stambių veikalų.

Mr. I. F. Stone savo straipsnį iliustravo paveikslais tų žmonių, kurie kenkia prezidento patvarkymus praveisti ir tų, kurie nuširdžiai padeda prezidentui. Jis savo straipsnį pradeda sekamu pareiškimu:

"Aš darau apkaltinimą Valstybės Departamento žibalo Koordinavimo vedėjams, Chemikališkam Skyrui ir Karo Gamybos Bordui, kad jie užblokaduoja Sovietų Sąjungai pagalbą.

"Aš kaltinu juos, kad jie nepaiso aiškių ir paties prezidento duotų patvarkymų. Aš kaltinu juos, kad jie tiksliai suvėlina reikmenų pasiuntimą į Sovietų Sąjungą, kaip ir priemonių, kurios yra reikalingos jos dviejų būtiniausių karo medžiagų gaminime — iėktuvų gazolino ir mašinerijos gaminiui TNT (sprogstančios medžiagos). Keturiolika mėnesių praėjo, kai prezidento buvo įsakyta pasiųsti tas reikmenis mūsų talkininkai Rusijai ir jos nepasiųstos."

Kas Gi Yra Tie Trukdytojai?

Mr. I. F. Stone iškelia apkaltinimą, kad tais trukdytojais yra I. G. Farben ir I. G. Standard of New Jersey, Shell Co. Texas, Standard of Indiana, Universal Oil Products ir M. W. Kellogg Co. kompanijų vedėjai.

Advokatas A. A. Berle, kuris yra Valstybės Departamento sekretorius, Max W. Thornburg, Valstybės Departamento patarėjas gazolino klausimais ir vice-prezidentas Persian Gulf Oil Co., kuri operuojama išvien su Standard Oil Kalifornijos ir Texas valstijų.

Loy W. Henderson, kuris yra Valstybės Departamente užsienio reikalų vedėjas ir tuo pat kartu vadovauja prieš - sovietiniam blokui. Dean Acherson, kuris yra pagelbininku Valstybės Departamento sekretoriaus ir griežtai priešingas duoti ar parduoti Sovietų Sąjungai reikmenų. Charles Bunn, vedėjas Valstybės Departamente ekonominių reikalų. E. W. Reid, pagelbinis viršininkas Chemikališko Skyriaus, Mellono instituto narys. Ralph K. Davis, pagelbininkas žibalo klausimais prie Vidaus Sekretoriaus

Mr. Harold Ickes ir vedėjas Standard Oil Co. Kalifornijos valstijoje. Mr. Wright W. Gary, direktorius žibalo reikalų tvarkymo ir direktorius M. W. Kellogg, Co. Mr. E. J. Sadler, direktorius Standard Oil Co., of New Jersey ir eilė kitų, jų tarpe admiralai H. R. Stark, Reeves ir Stuart.

Kaip Jie Neklauso Prezidento?

Prezidento Roosevelto žygius remia toki žmonės, kaip vidaus sekretorius Harold Ickes, finansų sekretorius Morgenthau, Harry L. Hopkins, Donald Nelson, W. Averell Harriman, Ed. N. Stettinius, William L. Batt ir kiti.

Bet priešsovietinis blokas valdininkų ir atsakomųjų kompanijų vedėjų suranda būdus sulaukyti Sovietų Sąjungai pagalbą ir tuo apsunkina ne vien jos, bet visų Jungtinių Tautų karo laimėjimo klausimą.

Nuo pat karo pradžios, kaip tik Hitleris užpuolė Sovietų Sąjungą, birželio 22 d., 1941 metais, tai Sovietų Sąjunga norėjo nusipirkti Amerikoj mašinų gaminiui orlaiviams gazolino ir TNT sprogstančių medžiagų. Prezidentas Rooseveltas peržiūrėjo tą Sovietų prašymą liepos 23 dieną, 1941 metais, ir, aptaręs su karo ir industrijos specialistais, atrado, kad galima

tatai Sovietų Sąjungai parduoti ir liepos 25 d., 1941 metais, užtvirtino, įsakydamas, kad tos mašinos būtų Sovietams pristatytos iki spalio 31 dienos, 1941 metų.

Jau keturiolika mėnesių prabėgo, bet tos mašinos ir dabar dar nepristatytos, nors jos Sovietų Sąjungai labai reikalingos, kada Hitlerio gaujos veržiasi prie Kaukazo žibalo.

Virš įvardinti žmonės, norėdami neduoti Sovietų Sąjungai pagalbos, pirmiausiai išstojo prieš naujų mašinų pardavimą, motyvuodami, kad jos Amerikai reikalingos. Tada Sovietų Sąjungos inžinieriai pasirinko Texas valstijoje antrarankes mašinas. Trukdytojais vis nedavė sutikimo, vis vilkino aiškindami, "kad... kad", už dienos kitos viskas bus sutvarkyta ir mašinos pasiųstos.

Prezidentas Rooseveltas rugpjūčio 18 dieną, 1941 metais vėl paragino tuos žmones, kad jie greičiau perleistų tas mašinas. Tada minėtos gazolino kompanijos metėsi į naują "gudrumą", jos pradėjo sakyti, kad jeigu mašinos ir gamybos planai bus Sovietams parduoti, tai tuo "Amerika išduos savo slaptības". Mr. Sedler, vedėjas Standard Oil Co., tokiomis pasakomis savo pusėn gavo Amerikos

admirolus Stark, Reeves ir Stuart, ir tie pradėjo priešintis. Kai kurie pradėjo aiškinti, kad jeigu tie dokumentai ir mašinos pateks Sovietams, tai paskui dar gali patekti Vokietijai.

Prezidentas Rooseveltas įrodė, kad Vokietijos fašistams tie "sekrečiai" jau seniai yra žinomi, nes M. W. Kellogg Co., Standard ir I. G. Farben yra karteliai, susirišę su Vokietijos žibalo savininkais, kad nacių agentai dar prieš karą tas "slaptības" jau žinojo, kad Mr. Gary net Japonijai perdavė žibalo gamybos planus, kada Standard ir Shell kompanijos prieš Amerikos valdžios norą per International Hydro pardavė gazolino gamybos patentus. Ir Mr. I. F. Stone rašo: "Kiekviena "Ašies" šalis gamina si ir naudoja pagal tuos patentus gazolino orlaiviams, kada tie patys asmenys yra prieingi tatai parduoti mūsų talkininkai Sovietų Sąjungai."

Kada ir tas buvo išaiškinta, tai nei už šį, nei už tą Standard Oil Co. užsimanė, kad Sovietų Sąjunga jai sumokėtų \$5,000,000 pirmiau negu koki žingsniai bus padaryti. Po visos eilės važinėjimų su pagalba Mr. Ickes ir šis klausimas buvo išlygintas.

Tada minėtos gazolino kompanijos vėl pakiso naują planą, kad, vieton parduoti Sovietams mašinas, tai jos vėl tas mašinas į Persiją ir ten praplės Anglijo-Iranian Oil Co. gazolino perdėrėbimo fabrikus, o Sovietų Sąjungai turi praveisti kelių šimtų mylių rykas,

(Tasa ant 3-čio pusl.)

Kviečiame į Talką

Jau prasidėjo dienraščio "LAISVĖS" vajus gavimui naujų skaitytojų. Visus apšvietą branginančius žmones, visus dienraščio "Laisvės" skaitytojus kviečiame į talką gauti "Laisvei" naujų skaitytojų.

Vajus prasidėjo su 1 d. spalio ir baigsis su 1 d. gruodžio

Tuoju stokite į kontestą ir darbuokitės, kad gavus kuo daugiausia naujų skaitytojų. Kontestantams yra paskirtos sekamos dovanos:

1—\$50 U. S. War Bond; 2—\$30 cash; 3—\$25 cash; 4—\$25 U. S. War Bond; 5—\$20 cash; 6—\$18 cash; 7—\$15 cash; 8—\$10 cash; 9—\$7 cash ir 10—\$5 cash

Darbuokitės, kad gauti vieną iš aukščiau pažymėtų dovanų ir būti pagerbtu pasižymėjusiu apšvietos platinimo darbe. Kurie manote stoti į kontestą, stokitė tuojau, iš pat pradžios kontesto.

★ ★ ★

"Laisvės" kaina, metams \$6.00, pusei metų \$3.25. Brooklyne (kur reikia ant kiekvienos kopijos uždėti po stampą) metinė kaina \$6.50, pusei metų \$3.50.

★ ★ ★

Naujiems skaitytojams nėra jokios nuolaidos kainoje. Viskam brangstant, "Laisvės" kaina nebuvo pakelta. \$6.00 yra gana žema kaina už dienraštį.

Visi Galime Gauti Po Vieną Naują Skaitytoją "Laisvei"

Kurie nestosite į kontestą, prašome gauti nors po vieną naują skaitytoją savo dienraščiui laike vajuos. Gavę naujų skaitytojų, kartu su užsakymu, siųskite ir mokestį adresuodami sekamai:

"LAISVĖS" ADMINISTRACIJA

427 Lorimer Street

Brooklyn, N. Y.

Nazi Dictator of Lithuania Decees Severe Penalties To Be Imposed Upon Peasants; Quislings Willing Catspaws

MOSCOW, (Intercontinent News).—Accusing Lithuanian peasants of deliberately leaving thousands of hectares of farm land uncultivated and charging laxity in harvesting of crops, August Rutenis, Nazi dictator for Lithuania, has decreed severe penalties to be imposed upon the peasantry.

At the beginning of August Rutenis levelled the following accusation at Lithuanians. He said that about 300 thousand hectares of land have remained uncultivated; harvesting of 75 thousand hectares of grain crop sown is going badly; that 80 thousand peasants have not delivered the stipulated quantities of milk, butter, eggs and meat, or that the mount delivered has been very slight; that the Lithuanian peasants are boycotting German and Dutch colonists.

Rutenis has declared that it was time to put a definite stop to the sabotage being carried on by the Lithuanians. He demanded that the Lithuanian peasants be held collectively responsible for uncultivated land or unharvested crops and that penalties be imposed on the district as a whole where such incidents occur.

Rutenis has decreed that the following penalties be imposed: For every hectare of unculti-

(By INC Cable to Laisve)
By JONAS SHIMKUS

vated land a fine of 50 marks be levied, for every hectare of unharvested crops one man be condemned to fourteen days of hard labour; if the required amount of milk and eggs is not supplied all cows and hens are to be confiscated; and if the required meat quota is not supplied to the Nazis, such failure will be punished by confinement to a concentration camp. People found guilty will be further punished by being deprived of their farms and transferred to some other German occupied region. These penalties were to be put in effect with the first of September.

At the beginning of August three thousand Dutchmen and two thousand German men women and children from Southwestern Germany arrived in Lithuania and were settled on the farms of the Lithuanian peasants.

Rutenis has demanded that traitor Kubiliunas, who has sold himself to the Hitlerites for the title of Adviser on Home Affairs, provide an additional one hundred thousand men and women for work in industrial plants in Germany and for erecting fortifications at the front. In addition

Rutenis has demanded 200 thousand persons for lumbering and the construction of strategic roads and railways. He has also declared that in the view of growing resistance an additional 2000 hostages will be arrested. It should be remembered that 4000 Lithuanians were arrested this spring as hostages and it is believed that the majority of them have already been shot. Another so called adviser on Education, Meskauskas has been informed by Rutenis that all newly enrolled university and high school students would be mobilized for labour duty.

Thus this winter the lower classes in Lithuanian high schools will be suspended. In addition twenty five percent of the students of other classes will be sent to Germany as labourers. The same applies to the sixth and seventh classes of the Gymnasias.

These Lithuanian degenerates, the so-called Advisers, have promised to carry out Rutenis's instructions in full.

The Lithuanian People are replying to these fresh demands of Hitlerites by strengthening their partisan struggle against fascist marauders and their henchmen — betrayers of Lithuania.

Atsiskyrus su Juozu Baltrušaičiu

Su velioniu Juozu Baltrušaičiu pirmą sykį susipažinau jojo knygy krautuvėje ir spaustuvėje 1914 m., rudenyje. Buvau atėjęs nusipirkti kokią knygą ir nusipirkau — Sapnininką. Antru sykį atsilankius, teko daugiau su velioniu pasikalbėti ir jis patarė pirkti kun. Demskio raštus ir dar kokią knygą, ir paklausiau jo, pirkau.

Juozas Baltrušaitis

Nors palyginamai trumpai kalbėjom, bet velionio kalba ir patarimai man patiko. Toliau, lankiausi pas jį vis tankiau su tais pačiais reikalais knygų ir patarimų... Vieną vakarą vakarinėje mokykloje į mano klasę įėjo velionis Juozas. Nužiugau jį pamatęs, vyliuosi: bus lietuvis ir pagelbės man anglų kalboje. Bet... neilgam mano džiaugsmas buvo. Trečią vakarą jau jo nebuvo mano klasėje, — jį iškėlė į augštesnę, o greitai ir visai nebeatėjo į mūsų mokyklą, matomai, jį iškėlė į augštesnę mokyklą.

1916 metų rudenį prisirašiau prie buvusios Pittsburge LSS 6-tos kuopos. Čia radau vidutinį būrelį draugų, tų dienų labiausiai apsišvietusių draugų. Aš, tur būt, buvau jauniausias kaip amžiuje, taip kuopoj ir apie politiką ir politinius bei socialius klausimus nieko neįsimačiau. Bet greitai pradėjau jausti ir matyti, kaip velionis Juozas visur geriausiai išmano ir supranta. Jo nuomonė, jo žodis visur laimi ir viską nusveria. Taip ir jaučiau, kaip manyje augo pasitikėjimas ir pagarba velioniui.

Šiai šaliai įstojus karan ir po karo reakcijai didėjant, iš vienos pusės, mūsų, tų laikų socialistų, nusistatymas prieš karą ir abelnas mūsų prasilavinimas ir apsišvietimas, iš kitos, vis daugiau ir paisesnių reikalų reikalėlių statė ir, atsakymui į tuos visus reikalus vis reikėjo rados ir patarimo įieškoti pas dėdę Baltrušaitį (kaip mes jį tuomet vadindavom). Jis mums duodavo patarimus, jis mokino mus, švietė ir mums profesoriavo LSS 3-čio rajono mokyklėlėse, gramatiškai skaityt, rašyt, skaitlinių ir atsakinėt į istorinius, teorijos bei socialius klausimus. Jis, Baltrušaitis, taip sakant, buvo mūsų akys, ausys ir visas jausmas ir pulsas vietiniame lietuviškame judėjime Pittsburghe.

Prie Stalingrado ir Ržovo, prie Leningrado ir Kaukazo Sovietų liaudis savo kūnu, krauju ir gyvastimis kovoja už visų Jungtinių Tautų laisvę, o mes negalime įsitraukti savęs apgyntumui.

Valstiečio Sūnus.

kuriame, kaip jau minėjau, svarbiausia rolę vaidino velionis Juozas. Ir tas jam nemažai rūpesčio ir nesmagumo pridarė.

Atūžus bjauriajai Paltmerio reakcijai, Juozas pirmiausia įžiūrėjo ir suprato, kas gali būti ir jis vienoje mokyklos pamokoje, kurį radosi tikėtai dvejos durys nuo knygyno, mums aiškino: Jeigu ateis policija, nenusigąskite, mes čia mokimames rašybos ir skaitlinių, o to mokyti valia, valdžia nedraudžia, tad, sėdėkit ir dirbkite savo darbą ir t.t. Ir jis nekludė, policija atėjo, nors ir ne tą dieną, bet atėjo, ir atėjo pirmą velionio knygyną. Kada pas velionį ejo krata, tai mes, savo klubelyje, kur buvo mūsų knygynėlis, susirinkę laukėme savo mokytojo ir karštai diskutavom raudonos vėliavos atsiradimą, jos prasmę ir reikšmę. Ipuolęs vienas draugas pranešė, kad pas Baltrušaitį eina krata ir mes turim išsiskirstyti. Taip mes ir padarėm, bet velionį policija areštavo.

Kada velionis sugrįžo iš kalėjimo, o reakcija vis siautė, susirinkę slapta nutarėm, kad kuriems galima, kurių sąlygos leidžia, reikia plačiau po miestą pasiskleisti, o tiem, kurie gali, net pavažiuoti į kitą miestą laikinai. Taip ir padarėm.

1920 metais vėlai rudenį grįžau Pittsburghan ir susitikau Juozą slaptime partijos susirinkime. Po trumpo pokalbio, tuojau Juozas ėmė skystis: neturim tinkamo kapitono mūsų grupei; draugas, kaip sykis, būsi geras kapitonas. Nesijaučiau tinkamu tam darbui ir bandžiau atsisakyti, bet Juozas nesusitiko ir, po trumpo pasiginčijimo, sutikau.

Dabar prasidėjo darbas iš naujo. Pas daugelį draugų geras ūpas — noras laivintis, šviestis, studijuoti marksizmą ir leninizmą, bet aštri frakcinė kova tarpe vadinamų "centristų" ir "kairiųjų" pačiame įkaitime, palmerinė reakcija taip pat tebedūksta, pavojingas veikimas. Bet mokintis reikia. Nutarim įsteigti slapta mokyklėlę grupių kapitonom ir rinktiniam nariam. Kas bus mokytojas, jei ne dėdė Baltrušaitis? Berods, 22 ar 23 metais, ir vėl areštuojau mūsų "dėdę", o jis, išleistas iš kalėjimo, nesiliauja mokins visus ir visur, kur gali ir kiek gali. Mokinimas kitų ir pačiam mokintis, pas jį buvo mylimiausias užsiėmimas. Buvo laikai, kada viešai arba plačiai nebuvo galima mokyti, mes tęsėm mokyklėlę keturiuose ir buvom pasitenkinę.

Tiesa, ne visi velionį mokojo suprasti ir įvertinti, mūsų "pilkoi" vietos lietuvių visuomenė, kurį apgailėtina įklumpusi į gėrimą ir kazyriavimą, negi mokės suprasti ir įvertinti žmogų, kuris visuomet laikėsi griežtai blaivaus, kultūriško ir šviesaus gyvenimo. Todėl ne kartą velioniui viešai kalbant, daugelis tokių, kuriems alaus troškulis ir krumplių ir stalų daugumo niežėjimas, nedavė ramybės, siukšdėdavo, kalbėdavosi ir vaikščiodavo po svetainę, kad tik greičiau nustojo kalbėti ir t.t. Gl velio-

nis samprotavo kitaip. Jis norėjo, kad jo skelbiama žodį pilnai ir aiškiai darbininkai suprastų ir įvertintų, todėl jis kalbėdamas, kaip ir rašydamas, visuomet dalyką norėdavo pirma iš panagės išanalizuoti, išaiškinti ir t.t. Todėl jo kalba kartais būdavo biskį nuobodesnė, o tas ir darė jį, kaip sakau, "pilkoi" visuomenėje nepopuliariu. Suprantama, tie žmonės nesu-pranta ir nekenčia blaivesnio apsišvietusio žmogaus. Žinoma, ne nuo tų elementų aš ir laukiu tarant, anot poeto Janonio žodžių, "Geresnio paminklo didvyriams nebus, kaip vykdydas jų idealo."

Šioj Pittsburgho apylinkė dar daug-daug yra gyvų velionio mokinių, kurie gavo daugiau ar mažiau parodymo šviesaus gyvenimo kelio ir jie neturėtų pamiršti velionies idealo. Bet kaip? Apart laikymosi tos idėjos, to blaivaus ir

švaraus gyvenimo, koki velionis, mes jam gal jo kio kitokio paminklo nepastatysime, nes jo kūnas liko sudegintas ir paminklo nebus kur statyti. Taigi, mano manymu, mes geriausiai paminklą jam pastatysime, jei tankiai ir nuosirdžiai atlinkysime jo našlę daktarę Baltrušaitienę, kurią taip mylėjo ir gerbė velionis. Kaip girdėjau iš šūnaus Edvardo, kuris gyvena Saginaw, Mich., tai daktarė nežada niekur keltis iš dabartinės rezidencijos, 205 Seneca St., Pgh.

Taip, netekom gero draugo ir mokytojo per ilgus metus, bet, tarant ir vėl Janonio žodžiais, "minėkit ne pragaištį, mirtį, kapus, bet kovą, vieną kovą lig galo, geresnio paminklo didvyriams nebus, kaip vykdydas jų idealo."

Ištikimas ir senas draugas,

J. D. Slickas.

Bostono ir Apylinkės Žinios

Paskutinis Mūšis Yra Svarbiausias

Amerikos prezidentas Rooseveltas yra pasakęs: "Nesvarbu, kas iššovė pirmutinį šūvį, bet kas iššaus paskutinį." Šis pasakymas atitinka visokioje žmonijos gyvenimo eigoje. Pradedant bile darba, sunku yra numanyti, kokia bus jo užbaiga, o tas tai jau priklauso nuo darbuotojų ištvermės.

Spalio 4 d., So. Bostone yra šaukiamas masinis mitingas, kuriame, iš vienos pusės, kalbės vieni iš žymiausių politinių žinovų, o iš kitos pusės — mes turėsime pasirodyti ant kiek mes atjaučiame Sovietų kovotojus, kurie antras metas kaunasi už viso pasaulio darbininkų laisvę ir už mus. Šiame masiniame mitinge, apylinkės lietuvių visuomenė išsikristalizuos, pasirodys, ar jie sąžiningai atjaučia darbo klasę, ar ne. Mat, dabar atėjo toks momentas, kad turime išeiti šviesoje ir parodyti savo nuosirdumą. Sov. Raudonoji Armija, laivynas, orlaivynas ir visa liaudis parodė, jog jie neveidmainiauja. Jie savo užduotį pilniausiai atlieka. Jeigu reikalas yra, jie su grątomis puola po priešo tanko ir naikina priešus, nors ir patys žūsta.

Norwood, Mass.

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 3 kp. narės Anna Bochanowicz sūnus Edmond Bochanowicz užmuštas bombierių susidaužyme Idaho valstijoje. Sgt. Edmond Bochanowicz, 24 metų amžiaus, įstojo į militarinę tarnybą po vienai savaitę, kaip japonai užpuolė Pearl Harbor.

Motina Bochanowicz aplaikiė liudną žinią savo 50 metų gimtadienyje. Sūnaus lavonas parvežtas į namus ir palaidotas su militarinėmis apeigomis 27 d. rugs. Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 3 kp. papirkė gėlių vainiką ir pridavė šeimai užuojautą liudnumo valandoje. Edmond vyresnis brolis Henry yra U. S. armijoje, o jauniausias brolis Alfonsas yra šaukiamas į armiją, tik dėl Edmond mirties laikinai atidėtas pašaukimas. Bochanowicz yra lenkų tautybės, bet Mrs. Bochanowicz priklauso prie LDS. 3 kp.

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 3 kp. gražiai — beveik vienbalsiai pasisakė už mokėjimą 10c mokesties, kad palaikyti jaunuolius, kurie tarnauja U. S. Armijoje. Ekstra susirinkimas įvyko rugs. 23 d. Lietuvių Svetainėje. Narių atsilankė apie 30. Apkalbėjime dėl užsidėjimo mokesties, ke-

turios moterys kalbėjo prieš, bet Grybienė, Zarubienė, Karalienė, Grigunienė ir kitos, taipgi ir kelias vyry gražiai patirijotai agitavo, kad reikalinga tiems jauniems kovotojams ateiti į tokią nors mažą pagelbą, kad palaikyti juos pilnais nariais. Balsuojant klausimą, dvi iš kalbėjusių prieš mokestis balsavo už, o kitos dvi susilaikė nuo balsavimo. Už užsidėjimą 10c mokesties balsavo 25, prieš nei vieno; susilaikė 2.

Laisvės Reporteris.

Auburn, Me.

Klaidos Pataisymas

Rugsėjo 10 dieną tapo palaidota draugė Plaudunienė. Ji tapo palaidota ant Oak Hill kapinių, o ne ant miesto kapinių, kaip buvo "Laisvėje" pasakyta. Oak Hill kapiai yra tarptautiški, bet ne Auburn miesto.

Rep.

Kaip Trukdo Sovietų Sąjungai Pagalbos Teikimą

(Tąsa nuo 2-ro pusl.)

kad iš Kaukazo žibalo šaltinių siųsti iš žemės ištrauktą žibalo tomis rynomis prie Persijos Užlajos į tuos fabrikus, ten jį perdirbs, ir paskui Sovietai galės parsivežti. Aišku, kad šis planas reikalauja daugelio metų ir jis yra tiesiai beprotiškas, nes kol jis būtų pravestas, tai ir karas pasibaigtų.

Aišku, Kas Trukdo Antrą Frontą

Šiuos faktus paskelbė "The Nation" ir "P. M.". Žmonės gali trukdyti tie mašinų pardavimo klausimą Sovietų Sąjungai, jeigu jie randa galimybę per 14-

ką mėnesių neklausyti prezidento Rooseveltto vien gazono perdirbimo mašinų pardavimo klausime, tai ne kitaip jie elgiasi ir visais kitais klausimais.

Štai kas trukdo pristatymą mašineries ir karo reikmenų į Sovietų Sąjungą! Tai trukdo ir vieningumo, nuosirdumo bendradarbiavimą Jungtinių Tautų ir kartu Anglijos ir Amerikos atidarymą antro fronto prieš Hitlerį.

Trentone kalbėjo Jungt. Valstijų Karo Laivyno sekretoriaus pagalbininkas Ralph A. Bard ir tarpe kit- mašinų pardavimo klausimą Sovietų Sąjungai, jeigu jie randa galimybę per 14-

"Mes turime jausti protinę gėdą, kai mes diena iš dienos skaitome apie rusų kovas. Rusai turi mažai medžiagų ir kaip mes žinome, kad jie geriau supranta nacių vergijos pavojų, negu mes Amerikoje. Visi mes, įskaitant ir Amerikos darbininkų judėjimą, esame pasišiausę prieš mūsų talkininkės Rusijos politinę santvarką. Bet gi tikrumojie apginta mūsų namus ir mūsų ateitį, kaippo laisvų vyry ir moterų savo daugmėnesinėj kovoj."

Prie Stalingrado ir Ržovo, prie Leningrado ir Kaukazo Sovietų liaudis savo kūnu, krauju ir gyvastimis kovoja už visų Jungtinių Tautų laisvę, o mes negalime įsitraukti savęs apgyntumui.

Mėlyni Kareiviai

Apsaka iš Lietuvos Žmonių Gyvenimo per Pirmąjį Pasaulinį Karą

Parašė JULIUS BUTENAS

(Tąsa)

— Kokia čia mėsa?
— Kumpis.
— Kumpis. Kaip jūs išlaikėt? Vokiečiai galėjo atimti.
— Mes turim kur padėti... — pradėjo aiškinti Stasys, bet Juozas jam šūkterėjo, kad tylėti.
— Eik pavyrky karves, — liepė Juozas Stasiui, bijodamas, kad jis vėl ko nežiopertų.

— Jūs toli nuo čia gyvenate?
— Nuo čia toloka, bet ne labai toli. Ten prie vieškelio, kur yra du dideli beržai. Viena yra busilo lizdas, o kito viršų akėčios.

— Kam akėčios?
Juozas pažūrėjo į tą vyrą, kad jis tokių dalykų klausia, kaip koks mažas vaikas.

— Akėčios? Norėjo, kad antras būsilas susineštų lizdą, tai ir įkėlė akėčias. Dabar, sako, busilų mažiau. Sako, vokiečiai juos šaudė.

— Kam?
— Ot, jiems patinka, kai didelį paukštį nušauka. Lyg koks aeroplanas...

Kiek dar pakalbėjęs, šio to paklausinėjęs, nepažįstamas atsistojo.

— Tik niekam nesakykit, kad mane čia sutikot ir kalbėjot. Niekam nesakykit, nes bus blogai. Net tėvams neišitarkit — niekam. O rytoj atginkit šiton pačion vieton ir atsineškit truputį daugiau duonos, tai gausit dovanų... Niekam nesakykit. Jei vakarykščiai draugai klausė, tai sakykit, kad nematėt. Gerai?

Vaikams tokia mįslė atrodė gąsdinanti. Kas jis toks būtų, kad taip slepiasi nuo žmonių?

— Man lygnai užneša į Gylio žentą, — pastebėjo Stasys.

— Ne, Gylio žentą aš pažįstu. To plaukai juodi, o šito rusvi. Šitas kur kas dihtesnis. Ką tu čia lygini su Gylio žentu. Ko tas žentas vaikščios po miškus, bene kas jam duonos neduoda? Klausyk, Stasy, tik tu tylėk ir niekam nesakyk, nes jis užpykęs gali labai keršyti.

— Kaip jis atkeršys, jeigu mes šičia kitą dieną visai negintume?

— Ką tu žinai: jis ras namie...

— Jam tėvas...

— Jis ir tėvą gali užmušti.

Stasys dar labiau nusigando.

— O gal čia prancūzas? — prisiminė anuomet kalendorių matyčius prancūzų kareivių atvaizdus.

XIV

Taip neišėjo, kaip vaikai buvo susitarę. Dar iš vakaro pradėjo niuktis visos padangės, o naktį jau pylė tarytum iš kibiro. Nenustojo ir rytą. Karvės ilgai buvo tvarte. Tėvas pašienavo iš balos viksvų ir padavė.

— Tegu paėda kiek tvarte, o paskui, jei nenusot, reikės aplinkui namus.

— Aš manau, kad Norkūniškėj tokiam ore geriau. Tenai yra kur pasislėpti nuo lietaus: palindai po eglaitę, ir ramu.

Čia... — Juozas iš vakaro buvo pasirūpinęs duona ir labia norėjo pažadą ištesėti.

Stasys, be menko, motinai visko neišpasakėjo, tik spėjo Juozas suturėti.

Lietus neperstojo perdien. Tad apie Norkūniškę ir svajoti reikėjo liautis.

— Gal kitą dieną jo visai nebus? — klausė Stasys, kuriam labai rūpėjo žadėtos dovanos.

— Žinoma, kai nesulauks, nulis kur kitur ir kitiems atiduos.

— Mažum ryt bus graži diena. Tada, kad ir šlapia būtų, vis tiek gintume.

— Kas ten šlapumo žiūrėtų.

Tėvas nusivedė Juozą pastogėn padėti malkos pjauti, o išleistas karves prižiūrėjo vienas Stasys.

Artinosi ir vakaras. Lyjant visą dieną esti apsiniaukę, tad sunku ir prasti, kada vakaras, kad saulė leidžiasi. Bet jau iš dienos ilgumo buvo žymu, kad tuoj vakaras.

— Ant ko čia šuva taip loja? Pažiūrėk, Juozai.

Juozas išėjo iš pastogės.

— Tai čia gyvenat?...

—... Juozas tirpėrėjo: tas pats vyras, su kuriuo vakar kalbėjosi. Iš kur jis žinojo kelią? Vaikas ir pamiršo, kad viską buvo nupasakojęs.

— Neklaidus kelias. Tie du beržai — kaip rodyklės. Iš tolo pamatys jau žiną, kad geru keliu einu...

Juozui čia pat mįslė: ką sakyti tėvui? Bet jam besvyruojant, užgirdęs kalbant, pravėrė pastogės duris ir tėvas.

— Labą dieną tamstai, — kilsterėjo kepurę nepažįstamas.

— Labą, labą, — atsakė tėvas.

— Tokioj dienoj, sako, geras gaspadorius šunies nevaro laukan, — pradėjo kalbėti nepažįstamas vyras. — Bet mano gyvenimas bjaurėsnis, matyt, ir už šunies, tad einu, nepaisau nei blogo oro, nei lietaus.

— Tai gal užeisim pirkion, nors apdžiūsi, visos sušlapės, — tiriančiu žvilgsniu peržvelgė Jonas Burneika pakeleivinę žmogų, kurio rūbai buvo apdriskę, batų skylėti. "Kas čia per paukštis?" pamane jis sau. — Ar iš tolo tamista? — paklausė jau pirkion įėjus. Taip buvo įprasta klausiti visų pavargėlių.

— O, iš tolo, labai iš tolo. Gal kas suprantat rusiškai? — paklausė. — Man lietuviškai sunku kalbėti. Moku šiek tiek, bet kai reikia daugiau, tai tuoj pradėdau mi-mi...

— Aš suprantu, nors ne kaip, — atsakė Jonas.

— Gal kariuomenėj tarnavęs? O, tai galima su tokiu žmogum kalbėti.

— Bet kai aš seniai tarnavau, tai dabar beveik viską užmiršau. Su vokiečiais nereikia rusiškai kalbėti, o rusų retai dabar kur taikosi.

Rusiškai kalbant namuose suprato tik Jonas ir senis Burneika, kuris dabar, nuo anos ligos pasveikęs, dar tebegulėjo lovoj.

— Aš tikiu, kad čia gyvena geri žmonės, — pradėjo nepažįstamas kalbėti rusiškai. — Tad manau, kad manęs neišduosit kam nereikia...

Slaptinga kalba veikė Joną, ir jis pradėjo su nepastikėjimu į ateivį žiūrėti.

— Dabar, lietuji, tur būt, ne vokiečiai nesilanko? — paklausė.

— Visaip esti. Pasitaiko, kad ir lietuji atsilanko.

— Nebijokit manęs, aš nesu koks nors jūsų priešas, šnipas. Aš esu belaisvis, pabėgęs iš vokiečių katargos...

— Sako, tenai sunku, — įterpė Jonas.

— Tenai pragaras, tikras pragaras. Aš jums negaliu viso apsaityti, bet tik galiu pasakyti, jog antrakart ten patekti niekad nenorėčiau — verčiau mirti, verčiau kur sutrūnyti raiste, kaip kęsti tenai tokias kančias. Mus laikė, tikėsi tamsta, šimtą kart bėgiau už gyvulių.

Vokietijoj gyvuliai gerai aplaikomi. Gyvulių tvartai švarūs, šilti, o mes gyvenom bjauriuose barakuose, iš lentų sukaltauose. Reikėjo sunkiai dirbti. Valgyti davė tik kažkokių pamazgų, kurių, manau, ūkininko šuva nelaktų. Kas ten per valgis? Paprastas šaltas vanduo, tik truputis supelėjusių miltų iberba.

— Matai, — pritardamas pasakė senis Burneika, pakėlęs galvą nuo lovos.

— Gal tamistos esat baimė, kad dėl manęs neįkliūtute bėdon? Man pasakykit, pro kur greičiausia išbėgti, jei būtu pavojus?

— Tai čia, per klonis, manau, — rodė pro langą Jonas.

— No, aš tai žinau. Man tik svarbu, iš kurio šono gali vokiečiai ateiti.

— Dursy vienos. Jei kiek, šuva tuoj ima loti.

— Girdėjau ir aš, kad didelės baismės grėsia tiems, pas kuriuos mus atras.

— Visaip baudžia ir gązdina. Bet, rodos, neturėtų tokiame ore trankytis.

— Gerai. Penėjo, sakau, blogiau kaip gyvuliui, miegojom ant šaltos žemės. Tuoj pradėjo mūsiškai sirgti ir kristi, kaip musės rudens metu. Aš matau, kad negalėsiu ilgiau kentėti, tai norėjau, niekam nieko netardamas, sprukti prisitaikęs. Bet vienas mano draugas, su kuriuo kartu patekom nelaisvėn, vieną dieną, kai dirbom miške, išsitarė panašiai: kad jie keliese tariasi bėgti. Prisidėjau ir aš. Išbėgom keturiuse. Dabar likom dar tryse, bet kaip tik dieną per dieną stumiam. Kai atsirado miške uogų, tai ne tokia bėda.

— Duok žmogui užkasti, — liepė Jonas pačiai. — Gal viralo šlakas liko?

— Liko, bet kad bus nei šoks, nei toks.

— Nieko, man geras.

— Kai užsimanai, tai visoks geras, — pritarė Jonas.

(Daugiau bus)

Ar Yra Bent Koks Pamatas Nepasitenkinimui Vadovybe?

Kadangi vis platesnės ir platesnės žmonių masės išstoja su reikalavimais pagerinti kariškas pastangas, o ypatingai atakas ant vokiečių, tai vis daugiau ir daugiau balsų girdisi iš antro fronto oponentų pusės. Jie šaukia, kad antro fronto klausimą, kaip ir produkcijos reikalą, reikia palikti autoritetams nustatyti. Jie nurodo esą Hitlerio priešininkai, o tuo pačiu kartu suvienytų Tautų vadovybės draugai. Jų pozicija labai patogi, nors labai žalinga karo vedimui. Nemaža skaičiui žmonių atrodo, kad ištikro, ką gali koks tai uniijos organizatorius ar koks rašytojas žinoti, kaip karas turi būti vedamas. Kai kam atrodo, kad tie, kurie reikalauja antro fronto, daugiau susirūpinę Sovietų Sąjungos likimu, negu savo krašto likimu.

Be abejonės, niekas negali užginčyti, kad paprasti žmonės negali vadovauti mūšiams. Bet karas ne vien mūšiai. Kita, tie patys mūšiai nelygūs. Ir patys mūšiai priklauso nuo daug dalykų. Hitleris, pavyzdžiui, laimėjo pusę Europos beveik be mūšių. O Hitleris nebuvo ir nėra koks tai generolas ar koks išlavintas žmogus. Tai paprastas popierių klijuotojas. Karas gali būti laimėtas ir pralaimėtas dėl daugelio priežasčių. Hitleris daug laimėjo už tai, kad demokratijų pusę nebuvo noro kovoti prieš jį, kad daugumoje atsitikimų buvo jam padedama.

Dabar, aišku, iš paviršio žiūrint, atrodo, kad nebėra, kas padėtų Hitleriui.

Tikrėnėje, tačiau, yra visai kitaip. Naujose apylostose galima dar daugiau jam padėti ir neišiduoti savęs visuomenei. Reikia atminti, kad tebėra visa senoji šantvarka. Apart pakeitimo kelių aukštų valdono, kontrolei tebėra ta pati klasė.

Mes atsimename, kad net po tokių skaudžių pamokų, kokias buvo davęs Hitleris Anglijai, ir kitoms šalims, daugelis valstybininkų rėmė plovą, kai Hitleris užpuolė ant Sovietų Sąjungos.

Gėda prisiminti, tačiau ir mūsų ministeris pirmininkas King tuomet sakė, kad gerai, jog Stalinas ir Hitleris naikina viens kitą.

Panašiai kalbėjo daugelis. Dabar King ir kiti taip nebekalba, bet dar daug ir labai įtakingų žmonių yra įsitikinę, kad gerai, kad Vokietija tarso Sovietų Sąjungą. Girdi, lai jos pašasi. Kada pavargs, tai mes abi paimsime į savo nagus.

Tokie tai "sąjungininkai" labai aktyviai veikia, kad gerieji sąjungininkai nedarytų atatinamų žygių Hitlerio ir jo pakalikų sunaikinimui dabar, kada Sovietų Sąjunga dar gerai laikosi.

Nėra abejonės, kad žmonės su mielu noru sutiktų su tuo, kad vyriausybės ir karo vadovybės žiūrėtų, kaip karas turi eiti. Bet praeitis parodo, kad tie žmonės, kurie vadovavo pasauliui, padarė tiek daug klaidų, kad dabar negalima palikti viską vien jiems.

Kam šiandien nežinoma, kad Tautų Sąjunga, ta aukščiausia pasaulio įstaiga, neatliko savo pareigų apsaugojimui taikos, nors vyriausia jos užduotis buvo žiūrėti, kad neįvyktų kitos skerdynės pasauliniu mastu? Jeigu Tautų Sąjunga būtų klausiusi paprastų žmonių balso, tas nebūtų įvykę. Vadinasi, paprastų žmonių balsas buvo labai svarbus. Jeigu Tautų Sąjunga būtų paklausiusi žmonių balso ir sudraudus Japoniją, kada ji puolė ant Mančžijos, tai agresijai kelias būtų buvęs užkirstas pačioj pradžioj.

Ką Tautų Lyga darė Italijai, kada ta užpuolė ant visai nieku nenusikaltusios Etiopijos? Kas dėjos Ispanijos karo metu? O kaip buvo su Čekoslovakija? Kaip buvo su Sovietų Sąjungos pasiūlymais kolektyviai pastoti kelią agresijai? Ką padarė viršūnės Francijoj ir kitose šalyse?

Yra per daug blogų pavyzdžių, kurie neduoda žmonėms ramybės, ir kurie verčia dar labiau, negu bile kada pirmiau, rūpintis karo reikalais. Dabar bent viena stambi klaida gali būti prapultis. Tiesa, kad dabar si-tuacija yra visai kita. Britanijos, Amerikos priešakyje stovi patikimi žmonės.

Be jie nėra viskas. Jie tiek išgali, kiek jie patenkina valdančiųjų sluogsnų interesus. Už tai labai svarbu, kad dabartiniu metu pasi-reikštų visos darbo masės, kad genialūs antihitlerinio karo vadai matytų, jog jie gali tikėtis paramos iš darbo masių. Tuo pat kartu ir visi traukdytojai turi matyti, jog jų pastangos neduos pasekmių.

Ši katastrofa užkrito ant pasaulio ne delto, kad paprasti žmonės būtų sutruk-dę valstybių vadų pastangas arba įstūmę juos į kokius ankstyvus veiksmus. Nieko panašaus. Žmonės nėra pakenkę valstybininkams nei per nago juodimą. Priešingai. Ši katastrofa užklupo pasaulį už tai, kad masės žmonių per mažai atydos kreipė į pasaulinius dalykus, į politiką. Nelaimė užklupo už tai, kad daugumoje darbo žmonių vadai sakė, jog uniijos ir panašioms organizacijoms neverta kištis į politiką. Tik dabar jie pamatė, kad politika yra tiek pat svarbi uni-jai, kiek ir kokiai nors partijai.

Čiorčilis kiek laiko atgav pasakė, kad daug geriau, jei žmonės reikalauja veikimo. Jis pasakė didelę tiesą. Žmonių bruzdėjimas ne tik naudingas, bet ir reikalingas, nes praeitis rodo, kad mūsų galvinyje stovį žmonės vedė mus ne per labai tiesiais keliais.

("Liaudies Balsas")

Binghamton, N. Y.

Nelaimė patiko drauge A. Mikalajunaitė — Baką. Ji nusilaužė kairę ranką. Anna yra Moterų Skyriaus narė. Gaila draugės, kad turi kankintis.

Draugė Barzdevičienė jau sugrįžo iš ligonbučio. Randasi namuose. Aplankykite jas.

Linkiu greitai pasveikimo draugėms.

Mirė draugas A. Garnis, 27 d. rugsėjo. Paliko nuliūdime žmoną N. Garnienę, postūnį Albertą ir artimų giminų.

Gaila gero ir įauno draugo. J. K. Navalinskienė

Šaukiamas Suvažiavimas Labor Non-Partizan League of Connecticut

Suvažiavimas bus spalio 11, Hartford, Conn., dėl parėmimo prezidento Roosevelt. Mūsų priedermė saugoti ateinančius valstijos, taip pat ir Washingtoną rinkimus. Conn. valstija turi siūsti ne kritikuotojus, bet tvirtai prezidento reikalavimus paremiančius valstijos atstovus.

Nicholas Thomasettis, iš New Britain, pirmininkas LN-PL of Conn. šaukia šį nepaprastą suvažiavimą karo metu. Vieta — Bushnell Memorial hall; pradžią 1 val. po pietų, kad galėtų kuo daugiau dalyvauti delegatų nuo įvairių draugijų, kaip civilių, tautinių ir unių. Nes darbo dienomis neįmanoma platų suvažiavimą įvykdyti. Darbininkai šioj valstijoj daugiausia dirba karo įmonėse, tai negalima juos trukdyti. Kiekviena sutrukdyta diena stabdo produkciją karo reikalams.

1942 metų kongreso ir valstijos seimelio rinkimai arti. Užkvietimai yra išsiuntinėti įvairioms organizacijoms ir unioms.

Dabartinis šis politikos klausimu suvažiavimas užtvirtins Legislatūros programą:

1. Paremti laimėjimo karo kandidatus, kurie pilnai duos paramą prezidentui Rooseveltui ir darbininkų programai.

2. Mobilizuoti visas pajėgas; kaip galima palaikyti darbininkų Legislatūros programą, kaip valstijos seimelyje, taip ir kongrese Washingtone.

3. Darbuotis su didžiausiomis pastangomis, kad panaikinti diskriminaciją mažumos grupių, kaip tai, negrų ir t.t.

4. Panaujinti ir sustiprinti LNPL veiklą, imtis tvirtų žingsnių, kad vienyti darbininkus ir visą liaudį, kad tvirtai laikytis su prezidentu sunaikinimui Hitlerio ir jo Ašies.

Taigi, kurios lietuvių organizacijos gavot užkvietimus ar negavot, nepraleiskite šio svarbaus suvažiavimo jame nedalyvavę. Mes taip pat turime remti šią programą.

Unijistas.

Easton, Pa.

Kas Remia "Laisvę" ir Sovietų Sąjungą

Draugas V. Unikauskas aukojo \$10 Sovietų Sąjungai medikalei pagalbai, L. Tilvikas \$5 "Laisvės" popierios fondui, K. Yudickas pasimokėjo prenumeratą \$6 ir \$2 aukojo "Laisvei," M. Salskis ir V. J. Stankus aukojo po vieną dolerį "Laisvės" popierios fondui. Sekanti draugai užsimokėjo po \$6 už "Laisvę." S. Kutaitis, S. Matonis, J. Meškauskas, A. Usas, M. Žasienė, C. Orman, P. Gedvilas, J. Žemaitis ir K. Abakanauskas. Štai čekiis; viso \$79.

Allentown Ūkės Paroda

Ūkės paroda-Fėrai užsidarė rugsėjo 26 d. Kožni metai nuvažiuodavau pasižiūrėt ūkės parodą. Buvau ir šiais metais. Keli parodos namai buvo uždaryti. Naujų automobilių parodoj ištatyta buvo mažai, ir šiaip visko buvo daug mažiau, kaip pernai. Bet už tai publi-

kos buvo rekordiniai, daugiau, negu kitais metais. Buvo minios žmonių, per kuriuos vargiai galima buvo prasigrūsti. Jie darė visiems gražų biznį, nes, matyt, kad visi buvo "bagoti."

Žiūrint arklių lenktynes, buvo nelaimė, nes vienas gražus arklukas greitai bėgdamas nusilaužė koją. Tuoj pribuvo veterinarijos gydytojas ir suteikė pagalbą.

Po parodai visa ta gražioji fėrų vieta su visais pastatais bus valdžios okupuota - nusavinta dėl Jungt. Valst. armijos. Jeigu karas nepasibaigs, tai ant kitų metų ten ūkės parodos nebus, nes ta vieta taip, kaip koks parkas, su visais parankumais. Ten mūsų šalies kareivėliai mokins ir pratimus darys kaip greičiau nukariavus Hitlerio ir Japonijos banditus.

Automobilio Nelaimė

Edward Holt, 86 metų senukas, vairavo mašiną. 10-ta gatvė važiuojant skersai Washington gatvės, per senuko ne-

kaip pernai. Bet už tai publi-

GELBĖKIME FAŠISTŲ KANKINAMUS KOVOTOJUS

Francijoje randasi šimtai žymių kovotojų, pasitraukusių iš Ispanijos, Vokietijos ir kai kurių nacių okupuotų kraštų. Tarp jų tremtinių yra dešimtys lietuvių, kurie kovojo lojalistų eilėse. Tie visi kovotojai dabar yra uždaryti koncentracijos kempėse. Jie ten kankinami ir badu marinami. Daugelis jų mirė.

Bendras Anti-Fašistinių Tremtinių Komitetas, susidedas iš žymių amerikiečių ir sveikalkalbių grupių, energingai darbuojasi, kad tuos fašistų kankinamus kovotojus išgelbėtų. Jam pavyko išgelbėti jau nemažas skaičius.

Šiomis dienomis Meksikos vyriausybė vėl sutiko priimti 38 kovotojus, kuriems jau parūpinta iš Francijos išvežimas. Tuo pačiu metu rengiamas išvežimas kitų 60 kovotojų.

Tų kovotojų pervežimas į Meksiką ir kitiems suteikimas tam tikros paramos kaštuoja dešimtys tūkstančių dolerių. Todėl Anti-Fašistinis Komitetas pasiskelbė vųjų sukėlimui \$88,000 iki lapkričio 15 d. Tie pinigai bus sunaudoti vyriausiai pervežimui tų kovotojų, kuriems leidimas išgautas.

Reikalinga, taigi, greita pagalba. Komitetas atsišaukia į visus lietuvius, kuriems tik rūpi kaip nors pagelbėti tiems anti-fašistinams kovotojams, tuojais prisidėti su savo aukomis.

Laiškai ir aukų rinkimai blankos siuntinėjama įvairioms draugijoms ir pavieniams.

Jeigu jūs ir negautumėte ypatingo pakvietimo, vistiek prisidėkite su savo gausia auka ir taipgi tarp savo draugų-pažįstamų pakolektuokite šiam svarbiam tikslui.

Visas aukas siųskite Anti-Fašistinio Komiteto lietuvių atstovui, J. GASIUNUI, 419 Lorimer Street, Brooklyn, N. Y.

BENDRAS ANTI - FAŠISTINIŲ TREMTINIŲ KOMITETAS,
425 Fourth Ave., New York, N. Y.

TRIOSE VIETOSE SOVIETAJ SUMUSE PRIEŠUS; VIENAME STALINGRADO SEKTORIJE VOKIEČIAI PASIVARĖ PIRMYN

Sovietų Oficialiai Pranešimai

Maskva, spal. 1. — Vidunaktinis Sovietų Žinių Biuro pranešimas:

Mūsų kariuomenė kovėsi su priešais srityse Stalingrado ir Mozdoko rugs. 30 d. Kituose frontuose nebuvo jokių žymių atmainų.

Kariniai Sovietų laivai Baltijos Jūroje nuskandino priešų transporto laivą, 10,000 tonų itaļpos.

Stalingrado srityje tęsėsi įtužė mūšiai. Vokiečiai metė dar vieną tankų diviziją į kautynes šiaurvakariuose Stalingrado priemiesčiuose. Kaštais didelių sau nuostolių priešai viename sektoriuje pastūmė atgal mūsų kariuomenės dalinius.

Šiuose mūšiuose tapo sunaikinta 15 priešų tankų, 16 trokų ir automobilių ir dvi baterijos mortirų ir užmušta apie du batalionai priešų pėstininkų.

Tęsėsi didelės kautynės į šiaurį vakarus nuo Stalingrado. Vokiečiai automatiškai šauliai su tankų parama pradėjo ataką prieš pozicijas laikomas vieno raudonarmiečių dalinio. Bet mūsų kariuomenė pasitiko priešus ugnimi iš savo prieštankinių šautuvų ir kulkasvaizdžių. Priešai, praradę du tankus ir palikę apie 100 užmuštų saviškių, pasitraukė atgal.

Kitame sektoriuje per ištisą dieną ėjo inirtė mūšiai dėl vienos aukštumos, ir vakarop mūsų kariuomenė, su lauzydam ataklius vokiečių pasipriešinimus, užėmė tą aukštumą. Buvo padaryta labai skaudžių nuostolių hitlerininkams.

Mozdoko srityje (Kaukaze) stambios priešų motorizuotos pėstininkų ir tankų jėgos bandė prasilausti per mūsų apsigynimo linijas, bet visi jų bandymai niekais nuėjo. Tapo apšlubinta bei išdeginta 26 vokiečių tankai ir nušluota apie 1,000 hitlerininkų karių ir oficerių tame sektoriuje per dviejų dienų veiksmus.

Į pietų vakarus nuo Novorossiisko daliniai sovietinės kariuomenės per ataklius kautynes sutriuškino Trečiąją rumunų kalninę pėstininkų diviziją, kuri prarado apie 8,000 kareivių ir oficerių, užmuštų ir sunkiai sužeistų. Buvo sunaikinta 25 priešų kanuolės, 7 tankai, 75 kulkasvaizdžiai, 50 trokų bei automobilių ir du amunicijos sandėliai. Sovietiniai kovotojai pagrobė tam tikrą kiekį karinių reikmenų, ir vienas būrys rumunų karių perėjo į Raudonosios Armijos pusę.

Maskva, rugs. 30. — Sovietinė artilerija Stalingrado srityje sunaikino 71-ą vokiečių troką, dvi baterijas kanuolių ir kelis tankus. Raudongvardiečių dalinys, komanduojamas Nikitino, nušlavė 800 hitlerininkų.

Į šiaurį vakarus nuo Stalingrado sovietiniai artileristai užmušė apie 600 hitlerininkų, išmušė iš veikimo arba padegė 15 priešų tankų ir sunaikino penkis kanuoles, 35 kulkasvaizdžius ir 26 trokus su kariniais kroviniais. Kitame sektoriuje sovietiniai gvardiečiai atmušė vokiečių pėstininkų ir tankų ataką, išdegino keturis vokiečių tankus ir sunaikino beveik visą kuopą priešų pėstininkų.

Į pietų rytus nuo Novorossiisko sovietiniai marininkai vedė ataklius mūšius su priešais ir atėmė vieną aukštumą. Jie sunaikino 45 pavienius fašistų apkalus, septynis fortukus ir keturias priešų oficerių patalpas. Buvo užmušta apie 500 vokiečių ir rumunų kareivių ir oficerių.

Sovietiniai orlaiviai per savaitę nuskandino Juodojo Jūro 11-ą priešų karinių valčių, keturis motorinius laivukus ir septynis torpedlaivius.

Karelijos fronte sovietiniai lakūnai atakavo kelias priešų orlaivių stovyklas, užkurdami 18 gaisrų ir sukdami dvi dideles eksplozijas vienoje priešų stovykloje.

Murmansko srityje sovietiniai lakūnai nukirto žemyn tris vokiečių orlaivius.

JAPONAI SUNAIKINO DU AMERIKOS TRANS- PORTO LAIVUS; BET AMERIKIEČIAI NUKIRTO 47-NIS PRIEŠŲ ORLAIVIUS

Oficialiai Amerikos Pranešimai

Washington. — Jungtinių Valstijų laivyno pranešimas sako:

Pietinis Ramusis Vandenynas.
Apie vidurdienį rugp. 8 d. vienas torpedinis japonų orlaivis nukrito ant Jungtinių Valstijų laivo "George F. Elliott" (laivyno transporto, pirmiau buvusio keleivinio laivo "City of Los Angeles", 8,378 tonų) ir padegė šį laivą per ataką oro torpedomis, kaip kad paskelbta 9-me paragrafe mūsų laivyno pranešimo num. 115. Degantis gazolinas padarė gaisrą, kurio negalima buvo užgesinti, ir "Elliott" buvo apleistas ir sunaikintas. Tik mažai kas iš mūsų jūreivių bei karių tenukentėjo, ir apie žuvusius tapo pranešta artimiausiems jų giminėm.

(9-tas paragrafas 115-to pranešimo sakė: "Apie vidurdienį rugp. 8 d. keturiasdešimt ar daugiau japonų torpedinių orlaivių atakavo mūsų laivus uoste. Jie pataikė oro torpedomis į vieną mūsų naikintuvą ir į vieną neįskrautą transporto laivą. Priešlėktuvinės mūsų laivų kanuolės, lėktuvai kovotojai ir pakrantinės kanuolės nušovė žemyn 12-ą priešų orlaivių. Laikė priešų ataką iš oro rugp. 7 ir 8 d. amerikiečių orlaiviai, veikdami nuo savo lėktuvlaivių, priešlėktuvinės ka-

nuolės ir pajūrio kanuolių baterijos nušovė žemyn 47-nis priešų orlaivius įvairių rūšių; be to, mūsų orlaiviai smigikai bombardavo pakrantines japonų kanuolių baterijas ir jų reikmenų centrus.")

Priešų kanuolės neseniai nuskandino amerikinį laivą "Gregory" (mažą pagalbinį transportą) ties Guadalcanal sala. Dauguma jo jūreivių tapo išgelbėta, o apie tuos, kurie žuvo, pranešta artimiausiems jų giminėms.

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIOJI TARYBA LAIKO SAVO SESIJAS

(Tąsą nuo 1-mo puslapio)
nius Raudonojo Armijos, pakyla atstovai ir visi susirinkusieji salėje ir ploja delnais, sveikindami tuos, kurie šiandien aukvoja savo gyvybes už žmonių reikalus.

Po pertraukos, buvo laikoma uždara sesija, kurioje atstovai darbingumo atmosferoje išlausė Lietuvos Tarybų Respublikos komisarių pirmininko pranešimo apie savo valdžios veiklą. Mečio Gedvilo pranešime ir kalbose Lietuvos laudies komisarių ir atstovų ėjo, kaip raudonu siūlu, ši pamatinė mintis: kovot, kovot, kovot ir dar kovot, kol paskutinis vokiečys įsiveržėlis bus išgrūstas iš mylimosios mūsų tėvynės!

Ši sesija Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos buvo skleidžiama per radiją.

Vokiečių Pagyrai

Naciai per Berlyno radiją gyrėsi, būk jie šturmu užėmė dar vieną šiaurvakarinę Stalingrado dalį, sunaikinę 34 sovietinius tankus ir atmušę raudonarmiečių atakas. Hitlerininkai pasakoja, kad jie dar kiek laimėjo ir prie Tereko upės, Kaukaze; sakosi atmušę sovietinius karius, kurie norėjo persikelti per tą upę. (Tai priešų pranešimai, kurių nieks nepatvirtina.)

PRANEŠIMAI IS KITUR

BROCKTON, MASS.
ALDLD 6 kp. susirinkimas įvyks spalio 5 d., L. T. Name. Nariai prasmoti dalyvauti laiku, 7:30 v. v. (231-233)

ELIZABETH, N. J.
LDP Klubo susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 4 d., 2 val. diena, 408 Court St., klubo kambaryuose. Visi nariai dalyvaukite, atsiveskite ir naujų, bus daug svarbių dalykų svarstoma. — Valdyba. (230-232)

EASTON, PA.
LLD 13 kp. susirinkimas įvyks sekmadienį, 4 d. spalio, 2:30 val. diena, YMHA salėje, Ferry ir Walnut gatvių Malonėkite visi būti laiku, atsiveskite ir naujų kandidatų piraišyti. — Kp. Sekr. (230-232)

WILKES-BARRE, PA.
LDS 10 Apskr. ruošia 4-tą met. bankietą, lapkr. 22 d., 6 v. v. Visos plačios apylinkės Luzerne Co. Lackawana Co., Schuylkill Co. organizacijos yra prašomos nieko nerengti tą dieną. Bus ir koncertinė programa, kurią visai patikėsimė. Todėl draugai ir LDS nariai yra kviečiami dalyvauti šiame bankiete. — Apskr. Kom. (230-231)

MONTELLO, MASS.
Užbaigiant vasaros sezoną, pasakutinis piknikas įvyks spalio 4 d., Liet. Taut. Namo Parke. Pradžia 12 val. diena. Geo. Steponavičiaus orkestra gros šokiams. Pelnas nuo šio pikniko skiriamas Apšvietos Fondui. Vietiniai ir apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti šiame svarbiame parengime tyrame ore. — Progresyvių Liet. Bendras Komitetas. (230-232)

HARRISON-KEARNY, N. J.
LLD 136 kp. susirinkimas įvyks sekmadienį, 4 d. spalio, 2 val. diena. Malonėkite visi dalyvauti, nes kaip žinote, dėl tūlių priežasčių pereitas susirinkimas neįvyko. Todėl šiame susirinkime reikės svarstyti užsilikusius reikalus. — V. Zelin. (230-232)

EASTON, PA.
LDS 51 kp. susirinkimas įvyks spalio 4 d., 1:00 val. diena, YMHA Salėje, Ferry ir Walnut St. Visi nariai malonėkite dalyvauti susirinkime. — E. Farion, Sekr. (229-231)

BROCKTON, MASS.
Masinis susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 4 d. Winthrop School Salėje, Main St. Kalbės Povilas Rotomskis, Sov. Sąjungos konsulas ketuvis atstovas ir Antanas Bimba. "Laisvės" redaktorius. Taipgi dainuos Montello Liudovikas Čeras ir Moterų Grupė. Pradžia 7 v. v. Kviečia visus dalyvauti Pažangiųjų Lietuvių Taryba Sovietų Sąjungai Gelbėti. (229-231)

BINGHAMTON, N. Y.
ALDLD 20 kp. Moterų Skyriaus susirinkimas įvyks penktadienį, 2 d. spalio, 3:15 Clinton St. Pradžia 7:30 v. v. Draugės, šis susirinkimas bus svarbus, tad visos būtinai turime dalyvauti. Prie progos, atsiveskite ir naujų kandidatų piraišyti. — M. K. (229-231)

Tiktai 35 Mylios Per Valandą!

Washington. — Nuo praėito ketvirtadienio uždrausta automobilistams visose Jungtinėse Valstijose važiuoti greičiau kaip 35 mylias per valandą. Tuomi bus taupoma tajorių guma.

Berlynas skelbia, kad anglai atakavo fašistus pietiniame gale El Alamein linijos, Egipte.

Maskva. — Šimtai vokiečių orlaivių, atakuodami Stalingradą, jau pritrūksta bombų, ir mėtė padegtas bačkas mašininių tepalų.

London, spal. 1. — Dėl blogo oro anglų orlaiviai praėitą naktį neskrido bombarduoti vokiečių.

Australai tebežygiuoja pirmyn prieš japonus New Guinea saloj.

★ LIETUVISKAS ★
TRAKTYRIUS
(VALGYKLA IR ALINE)
Rheingold Extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių
Vynų ir Degtinės
Importuotų ir Vietinių
Kasdien Turime
KARSTŲ UŽKANDŽIŲ
JUOZAS ZEIDAT
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

Clement Vokietaitis
Lietuvis Advokatas
66 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. TRIangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-7179

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalsamuoja ir laidoja ant visokių kapinių
VELTUI SERMENINĖ
(KOPLYCIA)
Parsamdo automobilius ir karius veslįjom, krikštynom ir kitkam
231 BEDFORD AVE.
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

DR. J. J. KASKIAUČIUS
Telefonas: HUmboldt 2-7984
530 Summer Avenue
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais.

Easton, Pa.

(Tąsą nuo 4-to pusl.)

atsargumą ant jo mašinos šono užbėgo ekspresinis Allentown gatvekaris. Trenkė į mašiną, sužeidė senuką, jo moterį, dukterį ir anukę. Visus nugabeno į miesto ligoninę.

Kur pamatysite geltoną kepurką lentą — iškabą su parašu: **Thru Stop Traffic**, mašinų vairuotojai turite pilnai sustoti ir apsižiūrėti. Senukas Holt prieš tokią iškabą nestojo.

V. J. Stankus.

Philadelphia, Pa.

Dienraštis "Laisvė" Turi Daug Skaitytojų Philadelphiajioje

Gavau dienraščio "Laisvės" Philadelphiajos skaitytojų surašą ir jį peržiūrėjau. Pasirodo, kad čionai dienraštis turi didelę armiją skaitytojų. Bet to negana. Dabar prasideda "Laisvės" vėjus dėl gavimo naujų skaitytojų. Mums reikia pasidaryti. Mes galime ir turime "Laisvės" skaitytojų armiją mūsų mieste padubiltuoti. Ir tai galima atlikti be didelės stononės. Viskas, ką mes turime padaryti, tai kiekvienas gauti po vieną naują skaitytoją. Tai ir viskas, tai ir visas darbas. O vieną naują skaitytoją gauti tai taip, kaip niekas. Tik reikia tas pasistatyti sau už tikslą, kad "aš turiu vieną naują skaitytoją gauti, nors čia ir kažin kas." Todėl visi senieji skaitytojai, nepamirškite atlikti savo užduotį ir nelaukite specialio paraginimo iš "Laisvės" štabo.

Dabar klausimas, kas Philadelphiajioje skaito "Laisvę"? Ar tik darbininkai? O, ne. Ja skaito daug biznierių, profesionalų ir kunigų. Vienas kunigas yra reguliaris skaitytojas.

Motina! ima dvidešimts metų iš sūnaus padaryti vyrą, o kitai moteriai ima tik dvidešimts minučių padaryti iš jo kvailį. Frost.

Kiekvienas didvyris pasidaro įkyrėlis pabaigoje. — R. W. Emerson

FOTOGRAFAŠ
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir kraujuos audarus su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokių dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmalioju įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave.
prio Chauncey St. Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVanda—L. LeVanda
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKER
337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Ave.
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Sutelkiam garbingas laidotuves
\$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499

o kiti skaito slapta. Man su jais teko išsikalbėti, tai jie sako, kad jie perskaito "Laisvę" nuo a iki z, bet užsiprenumeruoti nenori dėl tam tikrų priežasčių.

Tai matote, mieli skaitytojai, lietuviai turi skaityti dienraštį, nes mūsų gyvenimas verčia skaityti ir susipažinti su tuomi, kas dedasi Amerikoje, Lietuvoje ir visame pasaulyje.

O dabar, kas pirmas užrašys naują skaitytoją? Meldžiu pranešti mant, tai jūsų vardas bus paskelbtas per "Laisvę." Galite pranešti laišku: J. S. Rainys, 110 W. Thompson St., arba telefonu: Gar. 0610.

Buvo Rinkliava Senos Geležies
Rugsėjo 26 dieną pas mus buvo senos geležies rinkliava. Tai kai pradėjo tą laužą nešti ir versti ant Hope ir Thompson, tai užvertė visą gatvę. Pasirodo, kad tas pats buvo daugely vietų. Spauda paskelbė,

kad per vieną šeštadienį buvo pristatyta net 3,000 tonų senos geležies. O dar yra gatvės užverstos nesurinktos geležies. Kaip visa bus surinkta į vieną vietą, tai pasidarys daug daugiau kaip 3,000 tonų. O tai bus daug kulkų Hitleriui ir jo pasekėjams į kaktą!

Apsivedė

Apsivedė "Laisvės" skaitytojo sūnus Edvardas Lesčius su Helen Aigles, taipgi "L." skaitytojo dukrele. Šliūbą ėmė civilinį. Abudu jaunavedžiai priklauso prie LDS 5 kuopos. Linkiu jaunavedžiams daug laimės.

Savanoris Kareivis

Petras Rakickas išėjo į laivyną tarnauti. Jis yra LDS 5 kuopos narys. Linkiu daug laimės tam jaunuoliui — sveikam sugrįžti pas savo tėvelius ir pas savo mylimą mergelę. J. S. Rainys.

Lietuvių Rakandų Krautuvė
FURNITURE
409 ir 417 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451
ISDIRBEJAI IR PARDAVEJAI
Geriausios Rūšies Rakandų
Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuosimčių
JOS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU
Kaip Petraičių Krautuvėse
M. PETRAITIENĖ ir SŪNAI

Green Star Bar & Grill
Lietuviškas Kabaretas
★★★★★★★★★★★★★★★★
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminėti ir pasižokti užleina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
Linksma Parė Kiekvieną Šeštadienį!
TURIME GERŲ VYŲ IR DEGTINIŲ
Ateikite pasimatyti su Giviais
Geriausias Alus Brooklyno
459 GRAND ST.
Skersai nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EV. 4-8698

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
Graziai Įrengta Susiėjimams Įstaiga
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir šlius. Kada būsit Brooklyn, užeikite susipažinti.
Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. diena iki vėlai.
426 SOUTH 5th ST. BROOKLYN, N. Y.
Biokas nuo Hewes St. elevatorio stoties. Tel. EVergreen 4-9508

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
DIREKTORIUS LAIDOTUVIŲ
★★★
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksimė modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermentinė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
★★★
1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa
Telefonas Poplar 4110

New Yorko ir Apiešlinkės Žinios

Kolegijų Mokytojai Reikalaujo Ofensyvos Karo ir Namų Frontuose

New Yorko Kolegijų Mokytojų Unija paskelbė spaudoje savo laišką, kurį ji pasiuntė kongresmanams, reikalaujant praversti prezidento Rooseveltto programą prieš infliaciją (nupildymą pinigų vertės).

Unija savo laiške pareiškė, kad priėmimas prezidento programos ir tuojautinis atidarymas antro fronto Europo-

je yra būtiniomis sąlygomis pergalei. Švietėjų pasisakymas taisybais klausimais galėtų būti geru akstinu tiems, kurie lig šiol buvo praleidę savo pilietinę pareigą, nors, tiesa, iš svarbiausių organizacijų atsiliakusių nebus daug, nes šimtai unių ir kitų stambių organizacijų jau yra pasisakiusios tais klausimais.

Pagerbė "Neapdainuotus Jūrų Didvyrius"

New Yorko atidaryta pirmas prekių laivų jūrininkams klubas keturių aukštų akmeniniame bilinge, kuris yra nuosavybė Mrs. Junius S. Morgan, 50 E. 37th St.

Klubas bus vienas iš daugelio, kuriuos United Seamen's Service, neuniformuotoms jūrininkams pagalbos organizacija, atidarys po visą šalį ir mums draugiškų šalių portuose.

Atidarymo ceremonijose kalbėjo Karo Jūrininkystės

Administracijos viršininkas Macauley, majoras LaGuardia ir Nacionalės Jūrininkų Unijos, CIO, prezidentas Joseph Curran.

Sąskridyje, įvykusiame už dienos po to, kai paskelbta, jog 2,355 neuniformuotų jūrininkų jau padėjo gyvastis "pristatydami reikmenis" mums kariuomenei ir talkininkams, ceremonijose atiduota atitinkama pagarba tiems tyliams didvyriams ir pasižadėta kreipti daugiau dėmesį į jų reikalus.

Ridgewood, N. Y.

Šioje Brooklyno dalyje gyvena nemažas skaičius lietuvių, yra ir "Laisvės" skaitytojų. Iš jų yra vieni seni "Laisvės" skaitytojai Viniškai, prieš kurį laiką ilgai gyvenę Brooklyne, versdamiesi iš valgių parduotuvės (grocery).

Rugsėjo 21 d. Viniškių piktiko bausmės smūgis, nes jų vietinatinė duktė Mary Brazdžionienė mirė, galima sakyti, staiga. Rugsėjo 15 dieną ligoninėje susilaukė naujagimės dukrelės Roberta Ann. Jauna motina greitai sveiko ir manė ligoninėje apieiti. Bet kas tokiu atsitiko, staiga mirė ligoninėje po daktarų akimis, kurie negalėjo jai pagelbėti.

Paliko didžiausiam nuliūdime savo gyvenimo draugą Antaną, senus tėvučius ir savo mažą dukrelę, su kuria jai teko džiaugtis tikrai keletą dienų.

Palaidota 25 d. rugs., Švento Jono kapuose, su bažnytinėmis apeigomis. Rep.

"Pulkininkas" Taps Kariu

Ted Alvin Lundberg, 30 m., buvo įsitaissęs uniformą ir skelbėsi lakūnų pulkininku visai nebūdamas nei kariu. Po susekimo ir nuteisimo, pagaliau, jis priimtas eiliniu kariu, pradėti iš apatios ir pabandyti, kaip greit galima pasiekti pulkininko laipsnio.

Dienraščio "LAISVĖS" Koncertas

įvyks
Lapkr.-Nov. 8
Bus
LABOR LYCEUM
BROOKLYN, N. Y.

Organizacijoms

Pabaltijos Tautų Kultūrinė Taryba — Baltic-American Cultural Council — šaukia metinę visų keturių tautų — lietuvių, latvių, estų ir suomių — organizacijų atstovų konferenciją antradienį, spalio 27-tos vakarą, Estų Salėje, 2061 Lexington Ave., New York City.

Taryba buvo sutvarta tų keturių tautų atstovų konferencijoj prieš trejetą metų, draugijoms kooperuojant, atliko daug gražių darbų kultūrinėje srityje, parėmė daug svarbių įstaigų. Jos tolimesnis gyvavimas ir veikimas taipgi priklauso nuo tų pačių organizacijų paramos. Tad lai kiekviena organizacija šio mėnesio susirinkime išrenka delegatus ir būna atstovauta konferencijoj.

Queens Gyventojams

Pentkadienį, spalio 2-ą, visame Queens apskrityje, į kurį įeiną rytinė dalis Brooklyno ir priemiesčiai — Jamaica, Maspethas ir kiti, — bus pravesta generalė metalo rinkliava. Svaros Departamento trokai, vienu ar kitu laiku, per dieną pervažiuos kiekvieną gatvę ir išves gyventojų surinktą ir prie namų sudėtą metalą — "skrepa".

Gyventojai prašomi atiduoti kiekvieną atliekamą metalinį daiktą, kad jį perdurbs į karo įrankius patarnautų greitesniam sumušimui fašizmo.

Brooklyno (Kings apskr.) diena bus spalio 8-tą.

Komunistų Vado Kalba Per Radiją

Earl Browder, Komunistų Partijos generalio sekretoriaus prakalba per radiją bus girdima spalio 2-ros vakaro 10:30 tiesiai iš komunistinio jaunimo masinio mitingo, įvyksiančio tą vakarą Manhattan Center salėje, 34th St. ir 8th Ave., New Yorke.

Prakalba bus transliuojama iš galingiausios stoties WMCA, 570 kles., kuri girdima visoje New Yorko ir kitose valstijose.

Talentai Judyje "Pavasario Daina," Dabar Rodomam Stanley Theatre

Rusijos filmų studijos nesamdo skautų talentų įieškojimui. Jeigu jiems reikia aktorius atvaizduoti muziko ar dainininko gyvenimą, jie ieško tokio talento Leningrado ar kurioj kitą žymiausių muzikos konservatorijų.

Pasekmė to atsinešimo atasta ir Liudmila Čelikovskaja, gražuolė dainininkė judžio "Pavasario Daina," ketvirtą ir paskutinę savaitę rodomo Stanley Theatre, 7th Ave. ir 42nd St., New York. Spalio 9-tą ten pradės rodyti kitą judį.

Čelikovskaja, dainuojanti kaip Lilly Pons ir panaši Sonja Henie, nebuvo mačiusi Lenfilm studijos vidaus pirmos įstaigos nusprendimo pagiminti judį "Pavasario Daina." Kada jiems prireikėjo dainininkės, o veikale kalbama apie muzikos studentę, kurią atranda kompozitorius, įiešką savo operetei žvaigždės, direktorius Ivanovskis sugalvojo, kad būtų pasitarnauta tikrovei, jeigu būtų atrasta jauna dainininkė, kurios padėtis tikrajame gyvenime atitiktų perstatomam filmoje. Taip ir buvo padaryta.

Kaip ir šimtai kitų Sovietų aktorių, taip ir Čelikovskaja, dabar dirba karo darba, bet prireikus dainininkės, ji ir vėl bus pašaukta filmų studijon.

Filma "Tales of Manhattan"

Šiuo metu Radio City Music Hall teatre jau antra savaitė rodoma ilgoja filma "Tales of Manhattan" (Manhattanas Pailakos). Kaip pats pavadinimas, taip ir visas veiklas yra intriguojantis, užimantis. Kiekvienas aktorius judėsis ir kiekvienas gestas, kiekvienas žodis, rodosi, pasakys tau ką tokio nelaukto, netikėto, staigmeniško.

"Tales of Manhattan" geriau tikty pavadininti "Vieno Frako Istorija," nes veikale perdėm tam pačiam frakui tenka būti ir ant aktorius ir ant Bowerės bomo ir ant gėnijos orkestro vado ir ant gengsterio-žuliko nugaros.

"Tales of Manhattan" filmoje sutraukti patys geriausi filmų aktoriai: Charles Boyer, Paul Robeson, Henry Fonda, Rita Hayworth, Charles Laughton, Ethel Waters, Ginger Rogers, Edward G. Robinson, ir "Rochester." Veikale bandoma pavaizduoti Park Avenūs aristokratijos gyvenimą (gedimą), ir bendrai nesveiki reiškiniai mūsų visuose gyvenimo kampeliuose. Štai genijalus muzikos orkestrų vadas, neturi darbo, o kai gauna progos vadovauti orkestrui, — neturi kuo apsiuolkti. Arba antai žymus advokatas, prieš 25 metus baigęs mokslo, šiandien guli Bowerės bomyneje, voliojaši šiukšlyne.

Ši filma patraukli, bet paviršutiniška, atitruakta nuo gyvenimo arba parodanti tik jo paviršių, o slepianti vidų. Šiuo laikotarpiu, kai pasaulis dega kare, kai mūsų kraštas yra dideliame pavojuje, reikėtų gaminti kitokiomis temomis filmos. Tik pagalvokime, kokią veiklą galima būtų bile srityje pagaminti su tokiomis artistais, koki dalyvauja "Tales of Manhattan" filmoje!

REIKALAVIMAI

Reikalingi patyrę pentoriai (dažytai). Nuolatinis darbas, mokestis \$8.00 + diena algos. Taipgi reikalingi ir pagelbėtojai. Kreiptis pas: Kasper, 442 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. Telefonas EVERgreen 8-4461. (230-232)

Irving Place Teatre Ta Pati Programa Liekasi Trečiai ir Paskutinei Savaitėi

Irving Teatre, Irving Place ir 15th St., New Yorke, vedėjai praneša, kad Sovietų dramatiška filma "Tai Yra Priešas," perstatanti Sovietų Sąjungos žmonių kovą prieš įsibrovėlius nacius, taipgi varso Baletos Russe d Monte Carlo programos filma pradeda trečią ir paskutinę savaitę tame teatre.

Pradedant spalio 9-tą, Irving pradės rodyti "Gimtoji Žemė," filma iš Amerikos darbininkų kovų už išlaikymą ir praplėtimą demokratijos namie, o kita greta tos rodoma filma bus "Kova Už Sibiją."

Ne Juokais Pasimota Surinkti Metalą

Miestas dabar yra pasiruošęs surinkti visą čionai esamą atliekamą metalą. Ir kiekvienas norintis pasidarbuoti galvoja, kur jo gauti.

Richmond, Staten Island, prezidentas Joseph A. Palma pereitą pirmadienį pareiškė, kad jo apskrityje bus surinkta 2,500,000 svarų metalo, po 14 svarų per šeimyną.

Asmeniškai, šių žodžių rašėją baisiai nugązdintų tokia kvota, savo šeimynoj, regis, nebūtų galima surinkti nei 4 svarų. Bet reikia apdairumo, reikia surasti, kur randasi mieste laikomo nereikalingo metalo krūvos ir tas padės padengti visos miesto kvotas.

Aną dieną New Yorko Miesto Tarybos vienintelis komunistas narys Peter V. Cacchione apsižiūrėjo, kad mieste laikoma 53 tonai "tokenų." Jie padaryti iš labai vertingų metalų ir pono John J. Delaney, Miesto Transportacijos Tarybos pirmininko laikomi tikslu, kada nors pakelti fėrą važiuojantiems miesto subvių ir aukštųjų geležinkelių linijomis.

Nelaukęs, Cacchione pasiuntė miesto majorui LaGuardijai laišką, ragindamas tą metalą paimti karui, tuo pačiu paskelbdamas ir spaudoje apie savo radinį.

DR. A. PETRIKA

DANTŲ GYDYTOJAS
221 So. 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-6868

VALANDOS:
9-12 ryte
1-8 vakare
Pentkadieniais uždaryta

CHARLES

UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN, N. Y.
Gera Patyrė Barberiai

Lietuvių Kūro Kompanija

Išigykite žiemai anglių, nes į rudenį bus sunkus anglių pristatymas į miestus

★ ★ ★
Mes taipgi aprūpinam aliejum tuos, kurie savo namuos turite Oil Burners. Kūro reikalu prašome kreiptis:

Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EVERgreen 7-1661

Daugelia kitų žmonių dirba įvairiais būdais. New Yorko miesto vyriausybė paskyrė net 50 liuosnorių inspektorių įieškoti po miestą, kur randasi metalo, ir apie jį raportuoti savo distriktui. Gyventojai yra prašomi nuimti net gražmenines tvoreles, balkonėlius ir kitus metalinius įrengimus.

New Yorko žemutinėje dalyje pereitą sekmadienį organizuotai darbavosi 50 vaikų ir iš 8 blokų sunesė prie Clinton St. policijos stoties virš šimtą tonų metalo.

Miesto Svaros Departamento, kurio trokai surinks metalą galutinąj rinkliavoj, vaikščioja po stabas ir prašo metalą iš anksto paruošti išvežimui, kad rinkliavos dieną trokams nereikėtų gaišioti. Pardudantieji metalą sendaikčių kupčiam ar atiduodanti lbdarybėms prašomi paimti kvitą, kad parodyti miestaviems metalo surinkėjams, jog ir jūs atlikote savo pareigą.

Artinasi Piliėčių Registracija

Tik iš anksto užsiregistravusieji piliėčiai gali balsuoti rikimuose. O rinkimai šiemet be galo svarbūs, reikėtų juose dalyvauti kiekvienam piliėčiui. Kad užsitikrinti teisę balsuoti, registruokitės pirmomis registracijos dienomis.

Pradedant spalio 5-tą, baigiant 10-tą, valandos nuo 5 po pietų iki 10:30 vakarais visomis kitomis dienomis, o paskutinę, dešimtą, nuo 7 ryto iki 10:30 vakare.

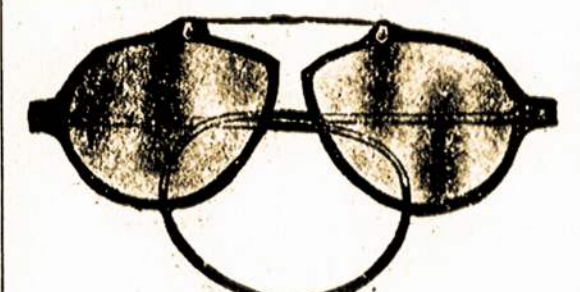
Sinušas Sugrįžo iš Ligoninės

A. Sinušas praneša, kad rugsėjo 23-čią jis sugrįžo iš ligoninės ir dabar randasi namie, 148 10th Ave., New Yorke.

Draugas Sinušas dėkoja visiems, kurie jį atlankė ligoninėje. Operacija, tikimasi, pavyko, tačiau dar ims daug laiko pilnai pasveikti ir atgauti jėgas, tad draugų ir pažįstamų atlankymas ir dabar suteiktų jam daug smagumo ir energijos.

Akiniai už \$7.50

Per sekančias 30 dienų, mes darome šį specialį pasiūlymą savo seniems ir naujiems pacijantams. Nepaisant didelio pakilimo kainų ant visų akinių naudojamų medžiagų, mes vis dar patarnaujame už senas žemas kainas.

Atsilankę parodykite mums šį skelbimą ir mes duosime jums 10% nuolaidos. Kainos už vienos rūšies stiklus yra nustatytos taip žemos, kad pilnai patarnautume tik už \$7.50.

STENGER & STENGER

OPTOMETRISTS
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.

Areštuota pamestinukės mergaitės Milerutės motina ir senukas, kuris sakėsi palikęs mergaitę iš nusiminimo, kad nepriėmė prieglaudon.

Biznieriai, skelbkite savo biznį dienraštyje "Laisvėje"!

Gaisras sunaikino 2,000 galionų gatavo varnišio Crown Oil Products Co. patalpoj, Long Island City. Gaisragsiai apsaugojo kitus tris tokius pat milžinus kubilus nuo užsidegimo.

GREITAS MAISTINGUMAS

NOTARY PUBLIC TELEPHONE STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS (BIELIAUSKAS)

LAISNIUOTAS GRABORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą

PUKIAI ĮRENGTOS DVI KOPLYCIOS DUODAMOS MYLIMIEMS PASARVOTI DOVANAI

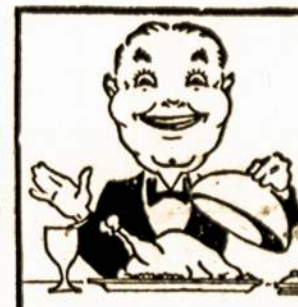
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

LORIMER RESTAURACIJA

ANTANAS BARZDA, Savininkas
417 LORIMER ST. "Laisvės" Name BROOKLYN

Geriausios rūšies VALGIAI

Gaminami Europiško ir Amerikoniško Stiliaus

Pulkūs lietuviško namų darbo kilbasai ir kepta paršiena. Gaspadoriškai nuvėrti kopūstai ir barščiai

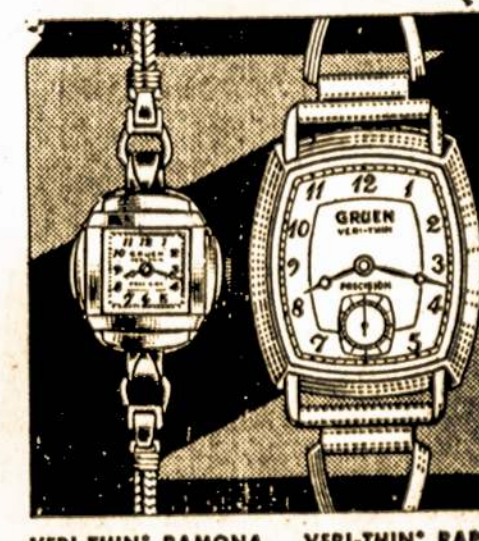
Atdara nuo anksti ryto iki vėlai vakaro. Pentkadieniais ir šeštadieniais atdara per naktį. Visada yra pasitrinkimas plėniskų valgių ir daržovių-virtų ir žalių

Pirkite Kareiviam KALEDŲ Dovanas DABAR

Paskutinė Išsiuntimo Diena 1-ma Lapkričio

Užeikite ir apžiūrėkite mūsų Specialj kareiviams dovanų departmentą. Mažl rankpinigiai palaikys bi daiktą.

ROBERT LIPTON 701 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y. ATDARA VAKARAIŠ. Tel. STagg 2-2178